

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Міністерство освіти і науки України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Ректор Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

_____ Тетяна КАГАНОВСЬКА

_____ 2023р.

ПРОГРАМА

вступного фахового випробування для осіб, які вступають для навчання
на третьому (освітньо-науковому) рівні на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина»

Харків – 2023

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 7AFDA0070000000000000000000000000000001
Підписувач ГОЛОВКО ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
Дійсний з 01.09.2022 13:31:33 по 31.08.2024 23:59:59

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Програму складено відповідно до освітньо-професійних програм підготовки магістрів та спеціалістів за спеціальністю 222 «Медицина».

ОСНОВНІ РОЗДІЛИ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»

1. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Критерії діагностики, диференціальна діагностика. Ускладнення. Диференційована терапія.
2. Хронічні гастрити. Визначення. Етіологія та патогенез. Роль *H. Pylori* у виникненні гастродуоденальної патології. Критерії діагнозу. Сучасні підходи до лікування різних типів хронічного гастриту.
3. Необстежена та функціональна диспепсія. Сучасні підходи до лікування функціональної диспепсії.
4. Виразкова хвороба та інші пептичні виразки шлунку та 12-палої кишки. Визначення. Сучасна тактика ведення хворого з виразкою.
5. Захворювання тонкої кишки: целиакія та інші ентеропатії.
6. Синдроми мальабсорбції та мальдигестії.
7. Синдром подразненої кишки, визначення. Римські критерії діагностики. Лікування різних форм.
8. Неспецифічні коліти (неспецифічний виразковий коліт та хвороба Крона. Критерії діагностики. Лікування.
9. Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні біліарні порушення. Визначення. Етіологія, патогенез. Роль інструментальних методів в діагностиці. Ускладнення. Диференційоване лікування залежно від клінічного варіанта та наявності ускладнень. Показання до хірургічного лікування.
10. Хронічні гепатити. Визначення. Класифікація. Роль персистенції вірусу, медикаментозних агентів, порушень імунних порушень та алкоголю. Методи діагностики вірусної інфекції.
11. Аутоімунний гепатит, хронічні вірусні, медикаментозний гепатити.
12. Цирози печінки. Визначення. Значення вірусної інфекції, нутритивних факторів, алкоголю, токсичних речовин та імунологічних порушень. Класифікація. Диференційний діагноз. Печінкова недостатність та інші ускладнення. Диференційована терапія. Невідкладна терапія ускладнень.
13. Хронічні панкреатити. Визначення. Класифікація. Особливості клінічного перебігу, діагностики та диференційної діагностики. Ускладнення. Диференційоване лікування.
14. Хронічні обструктивні захворювання легень. Визначення. Класифікація. Клінічні прояви, зміни даних додаткових інструментальних методів дослідження залежно від стадії (ступеня тяжкості). Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування залежно від ступеня тяжкості. Питання імунопрофілактики.
15. Бронхіальна астма. Визначення. Класифікація. Клінічні прояви і зміни даних інструментальних методів дослідження в залежності від ступеня тяжкості. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування залежно від ступеня тяжкості.
16. Невідкладна допомога при приступі бронхіальної астми.
17. Пневмонії. Визначення. Класифікація. Клінічні прояви і їх особливості при негоспітальній, нозокоміальній, аспіраційній пневмонії та пневмонії у осіб з тяжкими дефектами імунітету. Зміни інструментальних і лабораторних методів дослідження. Ускладнення (синдром поліорганних уражень, респіраторний дистрес-синдром та дихальна недостатність). Диференційоване лікування.
18. Плеврити та плевральний виліт. Визначення. Клінічні прояви, зміни інструментальних і лабораторних даних. Ускладнення. Показання до плевральної пункції. Лікування.
19. Бронхоектатична хвороба, абсцес та гангрена легень. Визначення. Клініка, діагностика різних варіантів. Значення рентгенологічного та ендоскопічного дослідження. Ускладнення. Лікування. Показання до хірургічного лікування.
20. Дихальна недостатність. Класифікація. Причини виникнення. Особливості клінічного перебігу різних форм. Діагностика, роль дослідження функції зовнішнього дихання.

Диференційний діагноз. Лікувальна тактика.

21. Анемії (залізодефіцитна, В₁₂-дефіцитна, фолієводефіцитна, гемолітична, гіпопластична, постгеморагічна). Особливості клініки та лабораторної діагностики різних форм. Диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування різних форм.
22. Гострі та хронічні лейкемії. Визначення. Сучасні погляди на етіологію та патогенез. Класифікація. Основні клініко-гематологічні синдроми. Критерії діагнозу. Ускладнення. Принципи лікування.
23. Лімфоми та мієломна хвороба. Визначення та класифікація. Критерії діагнозу. Ускладнення. Принципи лікування.
24. Тромбоцитопенічна пурпура, клінічні прояви, принципи лікування.
25. Гемофілія. Визначення. Етіологія та патогенез, основні клінічні синдроми. Критерії діагнозу. Терапія різних гемофілій.
26. Атеросклероз. Визначення. Фактори ризику. Значення лабораторних, променевих та інших інструментальних методів дослідження. Ускладнення та їх профілактика. Показники ліпідограми. Принципи лікування.
27. Хронічна серцева недостатність. Визначення. Основні причини. Класифікація. Клінічні прояви та їх особливості залежно від варіанту (систолічний, діастолічний), стадії функціонального класу. Діагностика. Значення ехокардіографії. Тактика лікування.
28. Визначення та етіологія порушень провідності. Класифікація. Клініка та ЕКГ-діагностика атріовентрикулярних блокад та блокад ніжок пучка Гісса. Тактика при гострих та хронічних порушеннях провідності.
29. Електрофізіологічні механізми виникнення екстрасистолій. Клініка. ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Медикаментозні та немедикаментозні методи лікування.
30. Електрофізіологічні механізми виникнення надшлуночкової та шлуночкової пароксизмальних тахікардій. Клініка. ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Невідкладна терапія при пароксизмальних порушеннях ритму. Роль електраімпульсної терапії.
31. Електрофізіологічні механізми розвитку фібриляції шлуночків. Клініка. ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Лікування. Роль електраімпульсної терапії.
32. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Електрофізіологічні механізми виникнення. Класифікація. Клініка. ЕКГ-діагностика та диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи лікування. Невідкладна терапія при пароксизмальній формі. Роль електроімпульсної терапії.
33. Гіпоглікемічна кома, гіпоглікемічні стани. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
34. Кетоацидотичні стани з діабетичною (гіперкетонемічною) комою. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційний діагноз, лікування.
35. Гіперосмолярна (неацидотична) діабетична кома.
36. Означення - «зоб». Поняття про простий нетоксичний та вузлові форми зоба. Йододефіцитні захворювання. Йодна профілактика: масова, групова, індивідуальна.
37. Етіологія, патогенез, клінічні прояви дифузного токсичного зоба, тиреотоксична та ендокринна офтальмопатія. Медикаментозне, хірургічне лікування токсичного зоба, використання I¹³¹-йоду з лікувальною метою.
38. Гіпотиреоз, етіологія, патогенез та клінічні ознаки. Обґрунтування діагнозу. Лікування гіпотиреозу.
39. Тиреодити, класифікація, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування. Патоморфологічна класифікація пухлин щитоподібної залози.
40. Гіперпаратиреоз. Клініка, клінічні форми. Показання до хірургічного лікування. Медикаментозна терапія.
41. Гіпопаратиреоз. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
42. Хронічна недостатність надниркових залоз (хвороба Аддісона). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.
43. Гостра недостатність надниркових залоз. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика та лікування.
44. Синдром Іценка-Кушинга (кортикостерома, глюкостерома). Клініка, діагностика та

- диференціальна діагностика, лікування.
45. Первинний гіперальдостеронізм (синдром Кона). Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
  46. Феохромцитома. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика, лікування.
  47. Акремегалія. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Лікування.
  48. Хвороба Іценка-Кушинга. Етіологія і патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Лікування.
  49. Синдром гіперпролактинемії. Класифікація. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування.
  50. Нецукровий діабет. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика та диференційна діагностика. Лікування.
  51. Гіпопітуїтаризм з переважною соматотропною недостатністю (гіпофізарний нанізм). Гіпофізарний гігантизм. Етіологія і патогенез. Клініка. Діагностика і диференційна діагностика. Лікування.
  52. Ожиріння. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
  53. Порушення статевого розвитку у хлопчиків та дівчаток.
  54. Клімакс у жінок та чоловіків.
  55. Есенціальна артеріальна гіпертензія (гіпертонічна хвороба). Визначення. Класифікація. Клініка. Критерії встановлення стадії гіпертонічної хвороби та ступеня артеріальної гіпертензії. Методи діагностики. Критерії визначення ураження органів-мішеней.
  56. Есенціальна артеріальна гіпертензія (гіпертонічна хвороба). Диференціальний діагноз. Лікування. Групи препаратів, що застосовують для лікування.
  57. Есенціальна артеріальна гіпертензія (гіпертонічна хвороба). Ускладнені та неускладнені гіпертонічні кризи. Визначення. Лікування.
  58. Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії. Визначення. Основні причини виникнення вторинних артеріальних гіпертензій. Методи діагностики. Гемодинамічні артеріальні гіпертензії. Особливості клініки та діагностики. Терапевтичне та хірургічне лікування.
  59. Ниркові артеріальні гіпертензії (ренопаренхіматозні, реноваскулярні, ренопривні). Особливості клініки та методи діагностики. Терапевтичне та хірургічне лікування.
  60. Гострий коронарний синдром. Визначення. Діагностика. Ведення хворих з гострими коронарними синдромами без стійкої елевації сегмента ST.
  61. Гострий інфаркт міокарда. Визначення. Класифікація. Особливості клінічного перебігу. Діагностика гострого інфаркту міокарда (ЕКГ-критерії та лабораторні методи).
  62. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (кардіогенний шок). Причини розвитку. Діагностика. Лікувальна тактика.
  63. Гострий інфаркт міокарда. Визначення. Лікувальна тактика в різні періоди гострого інфаркту міокарда. Профілактика ускладнень. Покази до ПКВ (перкутанного коронарного втручання).
  64. Хронічні форми ІХС. Класифікація. Особливості клінічних проявів, критерії встановлення діагнозу. Диференційована терапія різних форм хронічної ІХС. Тактика лікування. Визначення прогнозу та працездатності.
  65. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (розрив міокарда, гостра аневризма серця, післяінфарктний синдром Дреслера). Діагностика. Лікувальна тактика.
  66. Ускладнення гострого інфаркту міокарда (гостра лівошлуночкова недостатність, набряк легенів). Діагностика. Лікувальна тактика.
  67. Цукровий діабет тип 1 роль вірусної інфекції та автоімунних процесів, генетичної схильності. Клініко-лабораторна діагностика.
  68. Цукровий діабет тип 2: роль генетичної схильності, ожиріння, зовнішніх факторів. Класифікація порушень глікемії (ВООЗ, 1999 р.), клінічні форми цукрового діабету. Клініка цукрового діабету.
  69. Основні клінічні симптоми цукрового діабету. Характеристика уражень внутрішніх органів за цукрового діабету: серцево-судинної системи, гепатобіліарної системи, органів сечовиділення, діабетичні остеоартропатії. Критерії діагностики цукрового діабету та інших категорій гіперглікемії (ВООЗ, 1999 р.).

70. Основні методи лікування ЦД, дієтотерапія, дозоване фізичне навантаження, цукрознижувальна фармакотерапія, навчання хворого самоконтролю.
71. Пероральні цукрознижувальні препарати.
72. Інсулінотерапія. Класифікація препаратів інсуліну, препарати короткої та тривалої дії, аналоги інсуліну ультракороткої та тривалої дії. Розрахунок добової потреби в інсуліні. Ускладнення інсулінотерапії: гіпоглікемічні стани, алергія до інсуліну, постін'єкційні ліподистрофії, інсулінорезистентність, хронічне передозування інсуліну (синдром Сомоджі), інсулінові набряки.
73. Порушення провідності. Клініка та ЕКГ-діагностика атривентрикулярних блокад. Напад Морганьї-Адамса-Стокса. Невідкладна допомога при нападах Морганьї-Адамса-Стокса. Показання та принципи електрокардіостимуляції (тимчасової, постійної).
74. Перикардити. Визначення. Етіологія та патогенез. Класифікація. Особливості клініки, перебігу і діагностики різних варіантів перикардитів. Методи верифікації діагнозу. Тампонада серця. Показання до пункції перикарду, діагностичне та лікувальне значення. Диференційна терапія різних форм з урахуванням етіологічних факторів.
75. Кардіоміопатії. Визначення. Класифікація. Гіпертрофічна кардіоміопатія. Етіологія та патогенез. Клінічні прояви. Методи діагностики. Критерії встановлення діагнозу та диференціальний діагноз. Ускладнення. Особливості лікування.
76. Інфекційний ендокардит. Визначення. Ускладнення (серцева недостатність, емболії, абсцеси). Лікування. Режими антибактеріальної терапії. Покази до хірургічного лікування.
77. Набуті комбіновані аортальні вади. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Клінічні прояви. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
78. Вроджені вади серця. Визначення. Дефект міжпередсердної і міжшлуночкової перегородок; синдром Ейзенменгера. Значення неінвазивних і інвазивних методів для діагностики і диференціальної діагностики. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
79. Вроджені вади серця. Коарктація аорти. Методи діагностики і диференціальної діагностики. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
80. Набуті комбіновані мітральні вади. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Клінічні прояви. Ускладнення. Покази до хірургічного лікування.
81. Набуті вади трикуспідального клапану. Етіологія. Механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Клінічні прояви. Методи діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
82. Вроджені вади серця. Відкритий артеріальний проток. Неінвазивні і інвазивні методи для діагностики і диференціальної діагностики. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
83. Набуті вади мітрального клапану. Етіологія, механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Клінічні прояви. Методи діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
84. Інфекційний ендокардит. Визначення. Етіологія та патогенез. Діагностичні критерії. Лабораторні та ехокардіографічні дослідження в діагностиці. Диференціальний діагноз.
85. Міокардити. Визначення. Класифікація. Етіологія та патогенез. Клінічні прояви, зміни ЕКГ, ЕхоКГ та інших методів дослідження. Критерії діагнозу та диференційний діагноз. Ускладнення. Лікування.
86. Кардіоміопатії. Визначення. Класифікація. Дилатаційна кардіоміопатія. Етіологія та патогенез. Клінічні прояви. Методи діагностики. Критерії встановлення діагнозу та диференціальний діагноз. Ускладнення. Методи лікування.
87. Набуті вади аортального клапану. Етіологія. Механізми порушень гемодинаміки. Класифікація. Клінічні прояви. Методи діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Показання до хірургічного лікування.
88. Визначення хронічного легеневого серця. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви, згідно даних інструментальних методів дослідження. Принципи диференційованого лікування.
89. Тромбоемболія легеневої артерії. Визначення та класифікація. Фактори ризику. Клінічний перебіг різних форм. Критерії діагнозу, диференційний діагноз. Діагностичне значення змін даних інструментальних методів дослідження. Лікувальна тактика. Показання до

хірургічного лікування.

90. Первинна та вторинна профілактика серцево-судинних захворювань. Основні фактори ризику захворювань системи кровообігу. Фактори ризику, що модифікуються та не модифікуються. Оцінка загального серцево-судинного ризику (за таблицею SCORE). Основні шляхи профілактики серцево-судинних захворювань.
91. Гостра ревматична лихоманка. Визначення. Класифікація. Клінічна картина (кардит, поліартрит, хорея, ураження шкіри). Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Критерії діагностики. Ускладнення. Лікування з урахуванням ступеня активності.
92. Хронічна ревматична хвороба серця. Визначення. Класифікація. Значення лабораторних та інструментальних методів дослідження. Критерії діагностики.
93. Ревматоїдний артрит. Визначення. Класифікація. Критерії встановлення діагнозу. Клінічна картина з урахуванням активності патологічного процесу, стадії захворювання, системних проявів. Базисна терапія та інші види лікування.
94. Системна склеродермія. Визначення класифікація. Клінічна картина залежно від ураження органів та систем. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування
95. Геморагічні васкуліти (пурпура Шенляйп-Геноха). Визначення. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування.
96. Вузликосий поліартеріт. Визначення. Клінічні прояви, критерії діагностики. Диференціальний діагноз.
97. Остеоартроз. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічна картина в залежності від переважної локалізації уражень. Діагностика. Диференціальний діагноз. Реактивні артрити. Визначення. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні прояви реактивних артритів різної етіології. Лікування, роль антибактеріальної терапії.
98. Анкілозуючий спондилоартрит (хвороба Бехтерева). Визначення. Класифікація, клінічна картина. Критерії діагностики. Диференційний діагноз.
99. Системний червоний вовчак. Визначення. Класифікація. Клінічні прояви залежно від ураження органів та систем, активності хвороби. Лікування.
100. Системна склеродермія. Визначення класифікація. Клінічна картина залежно від ураження органів та систем. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення.
101. Анкілозуючий спондилоартрит (хвороба Бехтерева). Визначення. Клінічна картина. Критерії встановлення діагнозу. Прогноз.
102. Дерматоміозит. Визначення класифікація. Клінічна картина. Діагностичні критерії. Диференційний діагноз. Ускладнення. Принципи лікування.
103. Вузликосий поліартеріт. Визначення. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування.
104. Геморагічні васкуліти (гіперсенситивний васкуліт). Визначення. Клінічні прояви та критерії діагностики. Диференційний діагноз. Лікування.
105. Подагра. Визначення. Етіологія. Класифікація. Особливості суглобового синдрому та ураження внутрішніх органів. Лікування. Сучасні підходи до лікування.
106. Гломерулонефрити. Визначення. Класифікація. Патогенез основних клінічних синдромів. Клінічні прояви та діагностика окремих форм. Диференціальний діагноз гострого та хронічного гломерулонефритів.
107. Тубуло-інтерстиціальний нефрит. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика та диференціальний діагноз. Лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз та працездатність.
108. Гостра ниркова недостатність. Визначення. Етіологічні фактори. Патогенез. Клініка. Діагностика. Диференціальний діагноз. Лікування.
109. Пієлонефрити. Визначення. Класифікація. Клініка. Інструментальні та лабораторні методи діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення пієлонефриту. Лікування та профілактика.
110. Нефротичний синдром. Визначення. Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Диференціальний діагноз нефротичного та нефритичного синдромів. Лікування.
111. Амілоїдоз. Визначення. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка амілоїдозу нирок. Критерії та методи діагностики. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Лікування. Профілактика.

112. Пієлонефрити. Визначення. Первинний та вторинний пієлонефрит. Клінічні прояви. Методи діагностики. Диференціальний діагноз. Лікування.
113. Хронічний гломерулонефрит. Визначення. Класифікація. Клінічні синдроми. Диференціальний діагноз. Лікування з урахуванням морфологічного варіанту та клінічного перебігу.
114. Хронічна ниркова недостатність. Визначення. Етіологія. Патогенез уражень органів та систем. Класифікація. Клінічна картина та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Ускладнення. Лікування на різних стадіях. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок.
115. Гострий гломерулонефрит. Визначення. Класифікація. Етіологія. Патогенез основних клінічних синдромів. Клінічні прояви та діагностика. Лікування.
116. Хронічна хвороба нирок. Визначення. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічна картина та зміни лабораторних показників залежно від стадії. Диференціальний діагноз. Ускладнення. Лікування. Нирковозамісна терапія: гемодіаліз, трансплантація нирок.
117. Нефротичний синдром. Визначення. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Критерії діагностики. Лікування.
118. Ожиріння. Класифікація. Діагностика. Визначення індексу маси тіла. Поняття «морбідного ожиріння». Сучасні підходи до дієтичного та медикаментозного лікування. Покази до хірургічного лікування.
119. Ожиріння та його наслідки. Класифікація. Діагностика. Основні медичні наслідки ожиріння - метаболічний синдром, цукровий діабет, серцево-судинні та гастроентерологічні захворювання. Методи лікування ожиріння.
120. Організація терапевтичної допомоги у воєнний час. Радіаційні ураження.
121. Гостра променева хвороба. Визначення. Форми гострої променевої хвороби. Діагностика. Диференціальна діагностика. Підходи до лікування на етапах медичної евакуації.
122. Гостра променева хвороба. Етіологія. Періоди кістково-мозкової форми ГПХ. Діагностика. Ускладнення. Підходи до лікування на етапах медичної евакуації.
123. Гостра променева хвороба. Диференціально-діагностичні ознаки кістково-мозкової форми ГПХ. Ускладнення. Підходи до лікування.
124. Етапне лікування хворих з гострою променевою хворобою.
125. Визначення синдрому тривалого здавлювання (СТЗ). Патогенез. Клінічна характеристика періодів перебігу СТЗ. Основні принципи лікування на етапах медичної евакуації.
126. Захворювання внутрішніх органів при травмах в умовах катастроф та аварій воєнного часу. Методи діагностики. Диференціальна діагностика. Підходи до лікування на етапах медичної евакуації.
127. Захворювання внутрішніх органів при травмах в умовах катастроф та аварій мирного часу. Синдром тривалого здавлювання (СТЗ). Патогенез. Клінічна характеристика періодів перебігу СТЗ. Надання невідкладної допомоги при СТЗ. Сучасні підходи до лікування.
128. Невідкладні стани. Клініка ураження отруйними речовинами нервово-паралітичної дії. Методи детоксикації організму. Надання терапевтичної допомоги при загрозливих життю станах на етапах медичної евакуації.
129. Клініка ураження отруйними речовинами загально-отруйної дії. Загальні принципи надання невідкладної терапевтичної допомоги при гострих отруєннях та загрозливих життю станах на етапах медичної евакуації.
130. Невідкладні стани. Клініка ураження отруйними речовинами шкірноаривної дії. Надання терапевтичної допомоги при загрозливих життю станах на етапах медичної евакуації.
131. Поняття сильнотіючої отруйної речовини (СДОР). Періоди у рятуванні хворих під впливом СДОР при аваріях мирного часу. Невідкладна допомога при отруєнні аміаком.
132. Захворювання, що викликані дією на організм термічних факторів. Етіологічні фактори виникнення теплових ударів та опіків. Діагностика. Стратегія лікування на етапах медичної евакуації.
133. Захворювання, що викликані дією на організм термічних факторів (тепла). Способи визначення площі та глибини термічного ураження. Патогенез та клінічні прояви опікової хвороби. Діагностика. Принципи лікування
134. Захворювання, що викликані дією на організм термічних факторів (холоду). Класифікація відморожень. Клінічна картина проявів відморожень. Діагностика. Принципи лікування

гіпотермії та відморожень.

135. Ураження отруйними речовинами у мирний та воєнний час. Загальна характеристика бойових отруйних речовин. Класифікація отруйних речовин за характером вражаючої дії. Невідкладна терапевтична допомога при гострих отруєннях на етапах медичної евакуації.

ХІРУРГІЯ

1. Особливості перебігу гострого апендициту у хворих старечого та похилого віку.
2. Ускладнення апендектомії в ранньому та пізньому післяопераційному періоді.
3. Диференційна діагностика гострого холециститу.
4. Клінічна картина ускладнень гострого холециститу та їх диференційна діагностика.
5. Показання до мінінвазивних оперативних втручань (ендоскопічних, лапароскопічних, під контролем КТ та ультразвуку).
6. Лікувальна тактика гострого панкреатиту.
7. Показання до оперативних втручань при гострому панкреатиті.
8. Особливості перебігу атипової перфоративної виразки.
9. Особливості перебігу прикритої перфоративної виразки.
10. Ускладнення у ранньому післяопераційному періоді при виконанні оперативних втручань з приводу перфоративної виразки.
11. Диференціальна діагностика виразкової кровотечі.
12. Терапія виразкової кровотечі.
13. Методи ендоскопічного гемостазу та показання до їх застосування.
14. Сучасні питання патогенезу непрохідності кишечника.
15. Особливості клініки странгуляційної непрохідності кишечника.
16. Сучасна лікувальна програма непрохідності кишечника.
17. Вибір характеру оперативного втручання при різних видах та рівнях непрохідності кишечника.
18. Діагностична програма у хворого на гострий перитоніт.
19. Лікувальна тактика у хворого на гострий поширений перитоніт.
20. Етапи оперативного втручання при гострому поширеному перитоніті.
21. Ускладнення гриж.
22. Хірургічна тактика при защемленій грижі.
23. Сучасні принципи і методи оперативного лікування гриж.
24. Які ускладнення виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки?
25. Які об'єктивні прояви синдрому Маллорі-Вейса?
26. У чому суть оперативних втручань при грижі стравохідного отвору діафрагми?
27. Тріада симптомів поранення серця.
28. Лікувальна тактика при клапанному пневмотораксі.
29. Основні принципи лікувальної програми при травматичному гемотораксі.
30. Клінічна картина поранення легень.
31. Диференціальна діагностика защемлених пахових гриж з орхітом, орхоепідімітом, гострою водяною сім'яного канатика та оболонки яєчка.
32. Диференціальна діагностика защемлених стегнових гриж з запаленням стегнових лімфатичних вузлів, натічним абсцесом, різко виявленим вузловим розширенням вен у зоні стегового трикутника.
33. Хірургічна тактика при перфоративній виразці шлунку та дванадцятипалої кишки.
34. Клініко-діагностична програма при гострому порушенні мезентеріального кровообігу.
35. Клініко-діагностична програма пошкодження печінки, позапечінкових жовчних шляхів, жовчного міхура.
36. Хірургічна тактика при пошкодженні печінки.
37. Хірургічна тактика при пошкодженні селезінки.
38. Лікування аневризми черевної частини аорти.
39. Клініко-діагностична програма флегмони шиї, пахвинної ділянки, субпекторальної флегмони.
40. Лікування гнійних запальних захворювань клітковинних просторів.

ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ

1. Морфогенез та патоморфологія інфаркту.
2. Внесок вітчизняних вчених в розвиток світової патоморфології.
3. Визначення, загальна морфологічна характеристика первинної і вторинної імунної недостатності.
4. Морфологічні особливості злякисних пухлин.
5. Класифікація, морфологічна характеристика коагулопатій.
6. Патологічна анатомія, вісцеральні прояви, ускладнення, причини смерті при системній склеродермії.
7. Морфологічна характеристика, ускладнення хвороби Альцгеймера.
8. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхіальної астми.
9. Морфологічна характеристика, ускладнення акромегалії.
10. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки запальних захворювань молочних залоз.
11. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від хвороб, що пов'язані зі впливом електромагнітних хвиль радіочастот.
12. Патологічна анатомія аспергільозу.
13. Морфологічна характеристика трихінельозу.
14. Морфологічна характеристика цистицеркозу.
15. Гіпотиреозидизм. Кретинізм. Мікседема. Морфологічна характеристика.
16. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті при ушкодженнях, що пов'язані зі змінами атмосферного тиску.
17. Ускладнення виразкової хвороби.
18. Пухлини підшлункової залози, морфологічна характеристика.
19. Патологічна анатомія набутих (вторинних) кардіоміопатій.
20. Види, морфологічна характеристика гранульоматозного запалення.
21. Морфологічна характеристика та ускладнення хронічного бронхіту.
22. Види, морфологічна характеристика специфічного запалення.
23. Принципи класифікації амліоїдозу.
24. Тератоми та тератобластоми – морфологічні прояви.
25. Визначення, класифікація, загальна морфологічна характеристика лейкозів.
26. Морфологічні особливості пухлин з епітелію без специфічної локалізації: доброякісних (папілома, аденома) та злякисних (рак).
27. Морфологічні особливості первинного та вторинного гіперпаратиреозу.
28. Морфологічна характеристика хронічної обструктивної емфіземи.
29. Морфологічна характеристика найважливіших типів цирозу.
30. Сучасна клініко-морфологічна класифікація хвороб нирок.
31. Загальна характеристика, класифікація, фонові захворювання і фактори ризику цереброваскулярної хвороби.
32. Мультинодулярний зоб. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки.
33. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при респіраторних вірусних інфекціях.
34. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням легенів.
35. Морфологічна характеристика, наслідки неінфекційних фетопатій: діабетичної та алкогольної фетопатій.
36. Патологічна анатомія кандидозу.
37. Номенклатура пухлин з епітелію.
38. Морфогенез та морфологія патологічного накопичення ендогенних і екзогенних пігментів.
39. Сучасні теорії канцерогенезу.
40. Морфогенез та патоморфологія ішемії.
41. Види, стадії перебігу, морфологічна характеристика хронічного лейкозу.
42. Морфогенез регенераторного процесу.
43. Хвороби стравоходу: морфологічна характеристика.
44. Визначення, класифікація вторинної (симптоматичної) гіпертензії.
45. Морфологічна характеристика цукрового діабету.

46. Морфологічна характеристика, ускладнення інфекційних захворювань мозку (вірусний, кліщовий енцефаліт).
47. Морфологічна характеристика, причини смерті при м'язовій дистрофії Дюшена.
48. Сучасний патоморфоз туберкульозу.
49. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при поліомієліті.
50. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при коклюші.
51. Види росту пухлин.
52. Патологічна анатомія як наука, галузь практичної медицини і учбова дисципліна.
53. Морфогенез, патоморфологія, наслідки стазу.
54. Номенклатура та морфологічні особливості пухлин периферійної нервової системи.
55. Загальна характеристика, класифікація, морфологічні прояви та прогноз негоджкінських лімфом.
56. Патоморфологія виразкової хвороби.
57. Післяінфекційний гломерулонефрит: морфологічна характеристика, наслідки.
58. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при сальмонельозі.
59. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням внутрішніх органів та кісткової системи.
60. Морфогенез мікроскопічних змін при атеросклерозі.
61. Види регенерації: фізіологічна, репаративна, патологічна.
62. Морфологічні особливості доброякісних пухлин.
63. Пошкодження і загибель клітин та тканин. Некроз і апоптоз – морфологічні прояви.
64. Морфологічна характеристика різних видів гіперчутливості.
65. Морфологічна характеристика та ускладнення гострої інтерстиційної пневмонії.
66. Визначення атеросклерозу, фактори ризику, сучасні теорії.
67. Рак шлунку. Макроскопічні і гістологічні форми. Особливості метастазування.
68. Класифікація, морфологічна діагностика, ускладнення і наслідки ектопічної вагітності.
69. Морфологічні прояви передракових процесів та пухлин ендометрію та міометрію.
70. Морфологічна характеристика, наслідки, причини смерті при інфекційному мононуклеозі.
71. Патологічна анатомія дерматофітозів.
72. Сибірка: клініко-морфологічні форми, причини смерті.
73. Морфологічна характеристика, ускладнення хвороби Педжета.
74. Морфологічна характеристика опісторхозу.
75. Морфологічні прояви мембранозної нефропатії.
76. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при ерсиніозі.
77. Холера: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
78. Зміст, задачі, об'єкти та методи патоморфологічних досліджень.
79. Визначення, види, морфологічна характеристика гіперплазії.
80. Клініко-морфологічні форми атеросклерозу, органи ураження при атеросклерозі.
81. Номенклатура пухлин, що походять із меланінутворюючої тканини. Невуси, їх різновиди.
82. Морфологічна характеристика, ускладнення спонтанного субарахноїдального крововиливу.
83. Морфогенез макроскопічних змін при атеросклерозі.
84. Морфологічна характеристика, ускладнення фіброзної дисплазії.
85. Патоморфологія жовчно-кам'яної хвороби.
86. Морфологічна характеристика, наслідки запальних захворювань, передракових процесів шийки матки.
87. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при дифтерії.
88. Морфологічна характеристика балантідазу.
89. Визначення, класифікація, морфологічна характеристика тромбоцитопеній та тромбоцитопатій.
90. Смерть: визначення, ознаки і термін розвитку.
91. Пухлини дитячого віку, що розвиваються по типу пухлин дорослих – морфологічні прояви.
92. Системний амілоїдоз (первинний, вторинний): морфологічна характеристика.
93. Визначення, фактори ризику, зв'язок ішемічної хвороби серця з атеросклерозом і гіпертензією.
94. Морфологічні особливості злоякісних пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.
95. Морфогенез, морфологічна характеристика селективного некрозу нейронів (ішемічна енцефалопатія).

96. Морфологічна характеристика, прогноз гострого та хронічного пієлонефриту.
97. Рак печінки, морфологічна характеристика.
98. Морфологічна характеристика ехінококозу.
99. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при корі.
100. Чума: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
101. Морфологічна характеристика, ускладнення спонтанного внутрішньочерепного крововиливу.
102. Постреанімаційний період: визначення, патологоанатомічні особливості пошкодження життєво-важливих органів і відновлення їх функцій.
103. Морфогенез та гістогенез пухлин.
104. Морфологічні зміни в судинах, серці, зміни в органах при гіпертонічній хворобі.
105. Види загоювання ран.
106. Визначення, класифікація і загальна морфологічна характеристика аутоімунних хвороб.
107. Морфогенез, патоморфологія, наслідки тромбозу, ДВЗ-синдрому.
108. Сучасна класифікація пневмоній.
109. Визначення, види, морфологічна характеристика атрофії.
110. Клініко-анатомічні форми сепсису: септицемія, септикопемія, септичний (інфекційний) ендокардит.
111. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
112. Морфологічна характеристика, ускладнення та причини смерті при хворобі Іценко-Кушинга.
113. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від ушкоджень, що викликані електричним струмом.
114. Гістологічні варіанти раку.
115. Морфогенез, патоморфологія, наслідки шоку.
116. Патогістологічні типи, морфологічна характеристика хвороби Ходжкіна, причини смерті.
117. Морфологічна характеристика, ускладнення гострого та хронічного панкреатиту.
118. Рівні дослідження структурних основ хвороб.
119. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при епідемічному паротиті.
120. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при малярії.
121. Морфологічна характеристика внутрішньоутробних інфекцій плоду.
122. Пухлини кишки.
123. Морфологічна характеристика гемолітичної хвороби немовлят.
124. Патоморфологія хвороби Крона.
125. Хронічна ниркова недостатність. Нефросклероз. Патологічна анатомія.
126. Патоморфологія системних васкулітів: неспецифічного аортоартеріїту, вузликового періартеріїту, гранульоматозу Вегенера, облітеруючого тромбангіїту.
127. Морфологічна характеристика фіброзно-кістозних змін молочних залоз.
128. Тканинні реакції при туберкульозі.
129. Шляхи метастазування саркоми.
130. Морфогенез та морфологія внутрішньоклітинного та позаклітинного накопичення білків, вуглеводів та ліпідів.
131. Основні етапи розвитку патоморфології.
132. Локалізований і ендокринний амілоїдоз: морфологічна характеристика.
133. Метастазування: види, закономірності, механізми.
134. Ускладнення цукрового діабету: морфологічна характеристика діабетичної макро- та мікроангіопатії.
135. Морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті при хронічній ішемічній хворобі серця.
136. Ускладнення апендициту.
137. Патоморфологія набутого сифілісу.
138. Класифікація та морфологія уроджених вад розвитку.
139. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при скарлатині.
140. Визначення а класифікація хронічних неспецифічних захворювань органів дихання.
141. Морфологічна характеристика, ускладнення остеомієліту.

142. Морфологічна характеристика, ускладнення пневмопатій.
143. Морфологічна характеристика, прогноз тубулоінтерстиційного нефриту.
144. Класифікація, морфогенез, морфологічна характеристика ревматизму.
145. Патоморфологія уродженого сифілісу.
146. Морфогенез, патоморфологія, ускладнення та причини смерті при системному червоному вовчаку.
147. Морфологічна характеристика запальних захворювань яєчок.
148. Патоморфологія гострого та хронічного холециститу.
149. Дизонтогенетичні пухлини: гамаротоми та гамартобластоми – морфологічні прояви.
150. Морфологічна характеристика, наслідки геморагічного інсульту.
151. Визначення пухлинного росту.
152. Визначення, види, морфологічна характеристика метаплазії.
153. Визначення ексудативного запалення. Види, морфологічна характеристика, клінічне значення ексудативного запалення.
154. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при вторинному туберкульозі.
155. Морфологічна характеристика порушеного і недостатнього харчування.
156. Види, стадії перебігу, морфологічна характеристика гострого лейкозу.
157. Морфологічна характеристика, прогноз некротичного нефрозу.
158. Особливості пухлинного росту у дітей у порівнянні з дорослими.
159. Морфогенез та морфологічна характеристика нефролітіазу, наслідки.
160. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при бактеріальній дизентерії.
161. Морфогенез та морфологія порушень мінерального обміну.
162. Клініко-морфологічні форми апендициту.
163. Морфологія суглобових проявів (стадії прогресування ревматоїдного поліартриту), ускладнення і наслідки ревматоїдного артриту.
164. Патоморфологія, наслідки порушень лімфообігу.
165. Патологічна анатомія хронічного перебігу первинного туберкульозу.
166. Морфологічні особливості меланоми, її морфологічні форми. Значення передпухлинних змін.
167. Морфологічні прояви запальних захворювань ендометрію та міометрію.
168. Морфологічна характеристика, ускладнення розсіяного склерозу.
169. Амілоїд старіння: морфологічна характеристика.
170. Патологічна анатомія набутих вад серця.
171. Поняття про ультраструктурну патологію клітини.
172. Морфологічна характеристика хронічного гепатиту, ступінь активності та хронізації.
173. Ендокардит, міокардит, перикардит і панкардит: класифікація, морфологічна характеристика, ускладнення.
174. Визначення, морфологічна характеристика, прогноз токсичної дистрофії печінки.
175. Морфологічні зміни кісток при гіперпаратіреїдній дистрофії.
176. Морфо-функціональні особливості гіпертрофії міокарду.
177. Морфогенез, форми, морфологічна характеристика гострого гепатиту.
178. Патоморфологія, види, наслідки емболії.
179. Визначення дисплазії, види дисплазій, роль дисплазії у канцерогенезі.
180. Гіпертонічна хвороба: визначення, фактори ризику.
181. Морфологічна характеристика хронічних дифузійних інтерстиційних хвороб легень.
182. Визначення та морфогенез видів кровотечі, крововиливу.
183. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки доброякісної нодулярної гіперплазії передміхурової залози.
184. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від хвороб, що пов'язані зі впливом іонізуючих випромінювань.
185. Морфологія прогресування первинного туберкульозу.
186. Хронічний гломерулонефрит: морфологічна характеристика, наслідки.
187. Визначення, класифікація та морфологічна характеристика анемій.
188. Патоморфологія неспецифічного виразкового коліту.

189. Морфологічна характеристика нецукрового діабету.
190. Інфаркт (ішемічний інсульт) головного мозку: морфологічна характеристика.
191. Морфологічна характеристика, наслідки асфіксії.
192. Морфологія гострого, рецидивуючого та повторного інфаркту міокарда.
193. Загальна характеристика та номенклатура пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.
194. Морфологічна характеристика раку легень.
195. Визначення проліферативного запалення. Морфологічні особливості, наслідки проліферативного запалення.
196. Визначення, види, морфологічна характеристика гіпертрофії.
197. Номенклатура пухлин нервової тканини.
198. Морфологічна характеристика та ускладнення гострої осередкової пневмонії.
199. Класифікація, морфологічні прояви ідіопатичного нефротичного синдрому.
200. Морфологічна характеристика, ускладнення прионових уражень ЦНС.
201. Хвороба Грейвса (дифузний токсичний зоб, Базедова хвороба): морфологічні особливості щитовидної залози, вісцеральні прояви.
202. Патологічна анатомія первинного туберкульозного комплексу.
203. Морфологічна характеристика хронічного гастриту.
204. Наслідки, ускладнення, причини смерті при інфаркті міокарда.
205. Первинна хронічна недостатність коркової речовини наднирників (хвороба Адісона): морфологічні прояви.
206. Особливості пухлинної клітини.
207. Морфологічна характеристика гострих бронхітів.
208. Морфологічна характеристика та ускладнення лобарної пневмонії.
209. Передпухлинні (передракові) стани і зміни, морфологія.
210. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при черевному тифі.
211. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхоекстатичної хвороби.
212. Варіанти місцевих і загальних реакцій при інфекціях.
213. Визначення, патоморфологія тиреоїдиту Хашимото.
214. Особливості метастазування пухлин центральної нервової системи.
215. Морфологічна характеристика, прогноз жирового гепатозу.
216. Морфологічні прояви порушень кровообігу в плаценті.
217. Морфологічні особливості доброякісних пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.

АНЕСТЕЗИОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ

1. Визначення видів термінального стану, їх характеристика.
2. Основні прийоми інтенсивної терапії та реанімації.
3. Критерії ефективності реанімаційних заходів. Помилки та неефективність реанімаційних заходів, запобігання їм.
4. Основні прийоми інтенсивної терапії та реанімації. Раптова зупинка серця. Синдром Морганьї—Едемса—Стокса, невідкладна допомога.
5. Постреанімаційна хвороба, стадії, клінічна картина, лікування.
6. Електрична дефібриляція серця.
7. Підготовка хворих до наркозу.
8. Анестезіологічне забезпечення операцій.
9. Робота анестезіологічної бригади в операційній.
10. Компоненти та етапи загальної анестезії.
11. Місцева анестезія, показання та протипоказання до проведення місцевої анестезії.
12. Характеристика медикаментів для проведення місцевої анестезії.
13. Електромедикаментозна та акупунктурна анестезія.
14. Еклампсія — клінічна картина, допомога.
15. Анатомо-функціональні особливості серцево-судинної системи.
16. Гіпертонічний криз — клінічна картина, невідкладна медична допомога. Особливості проведення інтенсивної терапії при гіпертонічному та гіпотонічному кризах.

17. Клініка гострого інфаркту міокарда.
18. Атипіві форми інфаркту міокарда.
19. Ускладнення при інфаркті міокарда.
20. Лікування при аритмії, тахікардії та брадикардії.
21. Гостра дихальна недостатність (ГДН) і її причини.
22. Пневмоторакс, його види, реанімаційна допомога.
23. Допомога при ларинго- і бронхоспазмі, несправжньому та дифтерійному крупі. Реанімаційна допомога при бронхіальній астмі.
24. Реанімаційна допомога при набряку легень.
25. Класифікація та характеристика кровозамінних препаратів.
26. Гемосорбція, показання, техніка.
27. Гемодіаліз, показання, техніка.
28. Форсований діурез, показання, техніка.
29. Особливості проведення інтенсивної терапії при перитоніті.
30. Особливості проведення інтенсивної терапії при гострій кишковій непрохідності.
31. Особливості проведення інтенсивної терапії при гострому панкреатиті.
32. Особливості проведення інтенсивної терапії при гестозах вагітних.
33. Механізм дії перелитої крові.
34. Аналіз крові, клінічна норма і патологія.
35. Препарати крові.
36. Кровозамінники.
37. Реакції та ускладнення після переливання крові.
38. Гемотрансфузійний шок.
39. Цитратна інтоксикація.
40. Тромбогеморагічний синдром.
41. Шок, визначення, види. Гіповолемічний шок, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
42. Травматичний шок, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
43. Анафілактичний шок, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
44. Токсикоінфекційний шок, клінічна картина, діагностика.
45. Кардіогенний шок, клінічна картина, діагностика, допомога.
46. Опіковий шок, клінічна картина, діагностика, допомога. Втрата плазми, білка, калію при опіковому шоку.
47. Холодовий шок, клінічна картина, діагностика, допомога.
48. Геморагічний шок, клінічна картина, діагностика, допомога.
49. Визначення коми, ступені коматозних станів. Види коми.
50. Діабетична кома (гіперглікемічна, кетоацидотична), клінічна картина, діагностика, допомога.
51. Гіпоглікемічна кома, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
52. Уремична кома, клінічна картина, діагностика, допомога.
53. Печінкова кома, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
54. Гіпертермічний синдром, клінічна картина, невідкладна медична допомога.
55. Електротравма, реанімаційна допомога.
56. Анатомо-функціональні особливості дитячого організму.
57. Особливості проведення реанімаційних заходів у дитячому віці.
58. Особливості проведення інтенсивної терапії при гіпертермічному синдромі.
59. Особливості перебігу та лікування отруєнь у дітей. Показання та протипоказання до екстракорпоральних методів детоксикації.
60. Особливості проведення інтенсивної терапії при судомному синдромі.
61. Особливості проведення інтенсивної терапії при гострому стенозуючому ларингіті.
62. Фізіологія дихання. Класифікація гіпоксії, клінічна картина, лікування.
63. Оксигенотерапія: методи, показання. Токсична дія кисню.
64. Синдром тривалого здавлювання. Патогенез, клінічна картина, діагностика, особливості реанімаційної допомоги. Лікування, транспортування хворого.
65. Діагностика та інтенсивна терапія гострої ниркової недостатності.
66. Діагностика та інтенсивна терапія гострої печінкової недостатності.

67. Гіперосмолярна кома. Клінічна картина, діагностика, лікування.
68. Особливості перебігу та лікування отруєнь у людей літнього та старечого віку

ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

1. Предмет і завдання клінічної імунології. Історія розвитку. Сучасні проблеми.
2. Оцінка імунної системи людини. Підходи до оцінки імунного статусу. Патогенетичний принцип оцінки функції імунної системи. Аналітичний принцип оцінки окремих імунних підсистем. Імунний статус дорослого.
3. Вікові особливості імунної системи дитини. Імунний статус дитини. Механізми та фактори імунної реакції дітей різного віку.
4. Імунодефіцитні захворювання. Основне поняття. Первинні імунодефіцити. Класифікація. Комбіновані імунодефіцити.
5. Недостатність гуморального імунітету. Механізми розвитку.
6. Недостатність клітинного імунітету. Механізми розвитку.
7. Природжені дефекти фагоцитарної системи. Недостатність системи комплементу. Механізми розвитку.
8. Клініка синдромів імунологічної недостатності. Діагностика імунодефіцитів, лікування. Імунодефіцити та спадковість.
9. Придбані імунодефіцити. Класифікація, механізми розвитку. Діагностика, клініка, лікування. Синдром придбаного імунодефіциту, викликаного ВІЛ. Діагностика СНІДу. Боротьба із СНІДом.
10. Аутоімунні захворювання. Класифікація, механізми розвитку. Аутоімунні реакції та захворювання.
11. Аутоантигени. Механізми ауто імунізації. Клініка, діагностика та лікування аутоімунних захворювань.
12. Моделювання аутоімунних розладів в експерименті. Хвороби імунних комплексів, та їх моделювання.
13. Проліферативні захворювання імунної системи. Класифікація.
14. Лімфогранулематоз (хвороба Ходжкіна). Поєднання з іншими захворюваннями імунної системи.
15. Неходжкінські лімфоми. Клінічні форми. Етіологія, патогенез, терапія.
16. Лімфопроліферативні захворювання, обумовлені вірусом Епштейна-Барр (лімфома Беркіта, інфекційний мононуклеоз, хронічні інфекції, обумовлені вірусом Епштейна-Барр). Патогенез, клініка, діагностика, лікування.
17. Саркоїдоз (хвороба Бека). Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
18. Захворювання, обумовлені проліферацією плазматичних клітин (доброякісні моноклональні гаммапатії, плазмоцитома, макроглобулінемія, плазматична проліферація з синтезом дефектних імуноглобулінів, поліклональна гіпергаммаглобулінемія). Етіологія, патогенез, діагностика, принципи лікування.
19. Імунологічна недостатність внаслідок лімфопроліферативних захворювань. Лікування.
20. Амілоїдоз. Властивості амілоїдозу. Етіологія та патогенез. Класифікація, клініка, діагностика, терапія.
21. Кріопатії. Кріоглобулінемія, форми. Етіологія, патогенез, діагностика, терапія.
22. Екологічна імунологія. Особливості імунологічної реактивності людей, що проживають у різних клімато-географічних умовах. Сезонні та добові коливання імунологічної реактивності.
23. Імунологічна реактивність та харчування. Мікробне оточення та імунітет людини. Вплив антропогенних факторів зовнішнього середовища на імунітет.
24. Основи імунотерапії. Класифікація імунних препаратів. Принципи прийому імунотропних засобів. Моноклональні антитіла в клінічній практиці.
25. Алергологічна служба. Алергологічний кабінет та алергологічне відділення, їх функції, завдання.
26. Механізми розвитку алергій. Алергени. Типи алергічних реакцій.
27. Принципи діагностики алергічних захворювань. Алергологічний анамнез. Клінічно-лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих. Специфічне алергологічне обстеження, шкірні тести, провокаційні тести, дослідження *in vitro*.
28. Принципи лікування алергічних захворювань. Елімінація алергена. Фармакотерапія.

- Алергенспецифічна імунотерапія.
29. Профілактика алергічних захворювань.
  30. Атопічні захворювання. Атопічний дерматит, кропивниця, набряк Квінке. Етіологія, патогенез, діагностика, клініка, терапія.
  31. Поліноз. Етіопатогенез. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
  32. Алергічний риніт. Етіопатогенез. Клініка, діагностика, лікування, профілактика. Диференційна діагностика алергічного, нетопічного і вазомоторного риніту.
  33. Алергічний бронхіт. Бронхіальна астма. Екзогенний алергічний альвеоліт. Етіопатогенез. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
  34. Анафілактичний шок. Етіопатогенез. Клініка, морфологія, терапія, профілактика.
  35. Лікарська хвороба. Етіологія, патогенез. Ліки як алергени. Клінічні прояви лікарської алергії. Псевдоалергічні реакції. Диференціальна діагностика з істинними алергічними реакціями. Діагностика лікарської хвороби. Терапія, реабілітація, профілактика.
  36. Сироваткова хвороба. Етіологія, патогенез. Клініка і терапія сироваткової хвороби. Профілактика сироваткових реакцій.
  37. Післявакцинальні алергічні ускладнення. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
  38. Харчова алергія. Етіопатогенез. Параалергічні та інші види не імунологічної алергії до харчових продуктів. Діагностика і терапія харчової алергії. Профілактика.
  39. Інсектна алергія. Етіопатогенез. Класифікація алергічних реакцій на контакт з комахами. Алергічна реакція, що розвивається у результаті укусу комах. Етіопатогенез. Клініка, діагностика, терапія, профілактика. Алергічні реакції на укуси комах. Етіопатогенез. Клініка, діагностика, терапія, профілактика. Сенсibiliзація при інгаляції або при прямому контакті з комахами. Етіопатогенез, клініка, лікування, профілактика.
  40. Латексна алергія. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
  41. Контактний алергічний дерматит. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
  42. Фармакологічні засоби, лікування алергічних захворювань.

НЕРВОВІ ХВОРОБИ

Модуль 1: ЗАГАЛЬНА НЕВРОЛОГІЯ

Змістовий модуль 1: Введення. Симптоми рухових та чутливих розладів.

1. Неврологія як наука, галузь практичної медицини і учбовий предмет.
2. Головні етапи розвитку неврологічної науки.
3. Основні етапи розвитку нервової системи.
4. Анатомо-топографічні відділи нервової системи.
5. Основні принципи функціонування нервової системи.
6. Рефлекторний апарат спинного мозку. Рефлекс, рефлекторна дуга. Безумовні рефлекси.
7. Сухожильні та періостальні рефлекси, дуги їх замикання.
8. Кортико-спинальний та кортико-нуклеарний шляхи.
9. Центральний (спастичний) параліч.
10. Периферичний (в'ялий) параліч. Патогенез атонії, арефлексії, атрофії.
11. Топічна діагностика патології довільних рухів.
12. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження ніжок мозку, мосто-мозочкового кута, варолієва мосту.
13. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях спинного мозку.
14. Екстрапірамідна система, анатомічні особливості, функції.
15. Синдром паркінсонізму, біохімічні механізми патогенезу.
16. Види гіперкінезів.
17. Мозочок, анатомо-фізіологічні особливості, синдроми ураження.
18. Види атаксій.
19. Чутливість. Види чутливості, види чутливих порушень.
20. Типи порушень чутливості. Синдром Броун-Секара.

Змістовий модуль 2. Патологія черепних нервів. Порушення вегетативної нервової системи та вищих мозкових функцій. Менінгеальний синдром. Додаткові методи дослідження в неврології.

1. Анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, синдроми ураження I-XII пар черепних нервів.

2. Центральний і периферичний парез лицьового нерва.
3. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.
4. Альтернуючі синдроми.
5. Надсегментарний і сегментарний відділи вегетативної нервової системи, їх функції, синдроми ураження.
6. Синдром Бернара-Горнера.
7. Кора великих півкуль, цитоархітектонічні поля, синдроми ураження.
8. Агнозія, апраксія, афазія.
9. Розлади мови (дизартрія, афазія).
10. Ліквороутворення, склад ліквору у нормі, його зміни при менінгітах, пухлинах, геморагічному інсульті, туберкульозі.
11. Клініка менінгеального синдрому.
12. Електрофізіологічні методи дослідження.
13. Методи нейровізуалізації в клініці нервових хвороб.
14. Ультразвукові методи дослідження.

Модуль 2. СПЕЦІАЛЬНА НЕВРОЛОГІЯ:

Змістовий модуль 3: Судинні захворювання головного та спинного мозку, пароксизмальні стани, цефалгії, порушення сну, нейроінтоксикації. Травматичні ураження нервової системи.

1. Кровопостання головного і спинного мозку.
2. Класифікація судинних захворювань нервової системи.
3. Варіанти церебральних судинних кризів.
4. Синдроми проявлення транзиторних ішемічних атак.
5. Минущі порушення мозкового кровообігу.
6. Геморагічний інсульт (паренхиматозний та субарахноїдальний крововилив).
7. Ішемічний (тромботичний і нетромботичний) інсульт.
8. Принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.
9. Спинальні інсульти.
10. Профілактика інсультів.
11. Сучасна класифікація пароксизмальних станів в клініці нервових хвороб.
12. Патогенетична суть епілепсії, класифікація епілептичних нападів, принципи диференційованого лікування.
13. Епілептичний статус, клініка, діагностика, лікування.
14. Неепілептичні пароксизмальні стани – судомні та безсудомні.
15. Вегетативно-судинні пароксизми.
16. Синкопальні стани.
17. Цефалгії – патогенетичні механізми появи, клініка, діагностика, лікування.
18. Мігрень: патогенез, клініка, лікування.
19. Інсомнії, гіперсомнії.
20. Основні клінічні синдроми і принципи лікування за умови екзогенних інтоксикацій.
21. Стадії ураження нервової системи за умови гострої та хронічної променевої хвороби.
22. Вібраційна хвороба.
23. Закрита черепно-мозкова травма, струс, забій, стиснення головного мозку. Невідкладна допомога.
24. Спинальна травма.
25. Класифікація, синдроми проявлення пухлин головного та спинного мозку. Зміни спинномозкової рідини.
26. Абсцеси головного мозку, клінічні синдроми, диференційний діагноз.

Змістовий модуль 4. Інфекційні, інфекційно-алергічні, демієлінізуючі, паразитарні захворювання нервової системи, пріоніві інфекції, нейроберреліоз. Боковий аміотрофічний склероз.

1. Менінгіти (гнійні-первинний, вторинні; серозний).
2. Арахноїдити (злипливий, кістозний), базальний, конвекситальний).
3. Енцефаліти (первинні, вторинні)
4. Ураження нервової системи при грипі, ревматизмі. Герпетичні ураження.
5. Поліомієліт (клінічні форми, стадії, діагностика, лікування, профілактика).

6. Гострий мієліт.
7. Боковий аміотрофічний склероз.
8. Нейросифіліс, ранні та пізні форми.
9. Неврологічні розлади поліміозиту-дерматоміозиту.
10. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
11. Туберкульоз нервової системи.
12. Розсіяний склероз (етіопатогенез, варіанти перебігу, клініка, сучасні методи лікування).
13. Паразитарні захворювання нервової системи (цистицеркоз, ехінококоз, токсоплазмоз).
14. Пріонові інфекції. Нейробореліоз.

Змістовий модуль 5. Захворювання периферичної нервової системи, перинатальні ураження нервової системи, соматоневрологічні синдроми. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи, вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.

1. Класифікація захворювань периферичної нервової системи.
2. Рефлекторні вертеброгенні синдроми шийного, грудного, поперекового рівнів.
3. Корінцеві синдроми шийної, грудної, поперекової локалізації.
4. Невралгія трійчастого нерва.
5. Нейропатія лицьового нерва.
6. Варіанти плечових плексопатій.
7. Нейропатії ліктьового, променевого, серединного, великогомілкового, малогомілкового нервів.
8. компресійно-ішемічні синдроми. Тунельні синдроми.
9. Полінейропатії (інфекційні, токсичні), сучасні методи лікування.
10. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія.
11. Дитячий церебральний параліч, клінічні варіанти, лікування.
12. Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях травного тракту, легенів, серцево-судинної системи, крові, ендокринних захворюваннях. Паранеопластиний синдром.
13. Прогресуючі м'язові дистрофії-первинні (міопатії) та вторинні (аміотрофії).
14. Міотонії.
15. Міастенія. Міастенічні синдроми. Пароксизмальна міоплегія.
16. Гепатоцеребральна дегенерація (хвороба Коновалова-Вільсона).
17. Хвороба Гентінгтона.
18. Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.
19. М'язові дистонії.
20. Спинноцеребеллярні атаксії. Спадкова атаксія Фрідрейха.
21. Спадкова спастична параплегія. Хвороба Штрюмпеля.
22. Краніо-вертебральні аномалії.
23. Сирингомієлія (етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування).
24. Групи лікарських препаратів, які застосовуються у неврології.

ПСИХІАТРІЯ

1. Психічні розлади внаслідок соматичних захворювань. Критерії діагностики,
2. клінічні особливості. Принципи лікування.
3. Психічні порушення внаслідок ендокринних порушень. Критерії діагностики, клінічні особливості. Принципи лікування.
4. Психічні розлади внаслідок черепно-мозкової травми. Травматична енцефалопатія. Критерії діагностики, клінічні особливості. Принципи лікування.
5. Психічні розлади під час вагітності, післяпологового періоду та лактації. Критерії діагностики, клінічні особливості. Принципи лікування.
6. Психічні розлади внаслідок загальних та церебральних інфекцій. Класифікація,
7. клінічні прояви.
8. Психічні розлади похилого та старечого віку. Клінічна картина, лікування.
9. Хвороба Альцгеймера. Клінічні прояви. Лікування та профілактика.
10. Епілептичні психози. Розлади особистості хворих на епілепсію.
11. Алкогольна залежність. Скринінг алкогольної залежності.
12. Синдром відміни алкоголю. Клінічні прояви. Лікування.

13. Опіюдна інтоксикація: клінічні прояви, лікування. Відміна опіюдів: клінічні
14. прояви, лікування.
15. Інтоксикація психостимуляторами: клінічні прояви, лікування. Відміна
16. психостимуляторів: клінічні прояви, лікування.
17. Інтоксикація канабіоїдами: клінічні прояви, лікування. Відміна: клінічні прояви,
18. лікування.
19. Гостра реакція на стрес. Клінічні форми, прогноз. Термінова допомога.
20. Основні форми неврозів: фобічні тривожні розлади, панічний розлад,
21. генералізований тривожний розлад, неврастенія, дисоціативні розлади. Клінічні прояви. Лікування та профілактика.
22. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР): клінічні ознаки, прогноз, лікування.
23. Соматизований розлад, соматоформна вегетативна дисфункція, іпохондричний
24. розлад: клінічні прояви, лікування.
25. Види шизофренії: клінічні прояви, прогноз.
26. Лікування шизофренії. Біологічні методи лікування. Реабілітація пацієнтів з
27. шизофренією.
28. Маніакальний та депресивний епізод. Критерії діагностики, клінічні
29. особливості. Принципи лікування.
30. Біполярний розлад: клінічні прояви, лікування, профілактика.
31. Стійкі розлади настрою. Циклотимія та дистимія: клінічні прояви, лікування.
32. Розумова відсталість: етіологія, клінічні прояви, лікування, профілактика.
33. Розлад дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: етіологія, клінічні прояви,
34. лікування, профілактика.
35. Аутизм: етіологія, клінічні прояви, лікування, профілактика.

ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ

1. Організація травматологічної і ортопедичної допомоги в Україні.
2. Визначення поняття лікарсько-трудової експертизи. Порядок і правила медико-соціальної експертизи. Документація.
3. Експертиза працездатності практичним лікарем, ЛКК, МСЕК.
4. Визначення проценту втрати працездатності. Порядок і правила оформлення довідки на легку працю, документів на мототранспорт, коляску.
5. Визначення I, II, III груп інвалідності.
6. Визначення поняття „реабілітація хворих”. Реабілітація хворих з травмами і захворюваннями опорно-рухової системи.
7. Медична, соціальна, побутова та професійна реабілітація. Організація і структура реабілітаційних центрів.
8. Визначення понять лікарська етика і деонтологія. Професійний авторитет лікаря і довір'я пацієнта. Професійна таємниця. Лікарська помилка. Ятрогенії. Особливості взаємовідношення лікаря і хворого в умовах науково-технічного прогресу.
9. Деонтологія в травматології і ортопедії. Деонтологічні аспекти науково-дослідницької роботи лікаря. Формування етики і деонтології в роки студентства та інтернатури.
10. Загальні зміни в організмі при травмі.
11. Регенерація кісткової тканини. Стадії регенерації. Регенерація у різні вікові періоди.
12. Схема обстеження ортопедичних та травматологічних хворих. Особливості збору анамнезу, генетичний анамнез.
13. Особливості огляду хворого: вигляд, деформації, розпізнавальні лінії (Шумахера, Розера-Нелатона), Трикутники Гютера, Бріана. Особливості пальпації: ущільнення, тригерні точки, лімфовузли, флюктуація, балотування. Аускультативне визначення аневризми, крепітації ребер; перкуторне - пневмо-гемотораксу, газової гангрени.
14. Визначення амплітуди рухів в суглобах (активні, пасивні, норма, патологія). Види контрактур (розгинальні, згинальні, привідні, змішані, інші), їх причини. Визначення м'язової сили (динамометрія, сила м'язів в балах).
15. Визначення довжини та обводу кінцівок. Вкорочення: функціональне, абсолютне, відносне, проєкційне, сумарне. Зміна ходи, кульгавість, види.

16. Деформації хребта. Постава, її порушення. Сколіоз (функціональний, структурний). Кіфоз.
17. Абсолютні та відносні клінічні ознаки переломів та вивихів. Рентгенологічні ознаки переломів та вивихів, інтерпретація. Укладки для суглобів, хребта.
18. Спеціальні методи дослідження (ангіографія, фістулографія, томографія, ЯМР, радіоізотопні дослідження, реовазографія).
19. Артроскопія. Показання, техніка артроскопічних операцій.
20. Лабораторні методи обстеження: ревмопроби, коагулограма, електроліти, бактеріологічні, цитологічні обстеження, проба Манту, обстеження при мієломній хворобі. Інтерпретація.
21. Хірургічні методи обстеження. Біопсія, види, показання. Пункція суглобів.
22. Принципи лікування переломів. Фіксаційний, екстензійний, МОС, позавогнищевий остеосинтез. Показання, протипоказання, засоби, техніка.
23. Методи знеболення при виконанні ортопедо-травматологічних операцій та в післяопераційному періоді.
24. Транспортна іммобілізація при травмах стегна, тазу, хребта. Види, засоби, техніка іммобілізації, можливі ускладнення.
25. Принципи надання першої допомоги та реанімаційні заходи при травмі. Засоби транспортної іммобілізації при політравмі.
26. Переломи кісток, класифікація АО, види зміщень, клініка, діагностика, можливі ускладнення.
27. Класифікації відкритих переломів за Капланом-Марковою, Gustilo-Mendoza-Williams.
28. ПХОр, визначення, класифікація, терміни хірургічної обробки ран. Види швів. Відкриті переломи. Види, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування.
29. Способи закриття шкірної рани на кінцівках при відкритих переломах.
30. Етіологія і патогенез хірургічної інфекції. Основні збудники раневої інфекції, шляхи поширення гнійної інфекції. Клінічний перебіг гнійної інфекції.
31. Сепсис: етіопатогенез, класифікація, критерії діагностики, загальне та місцеве лікування.
32. Сучасні методи хірургічного лікування ран. Хіміопротекція і хіміотерапія гнійної інфекції.
33. Сучасні методи остеосинтезу. Види, показання до їх застосування можливі ускладнення. Протипоказання.
34. Скелетний витяг, місця проведення спиць, укладки кінцівок, строки репозиції, подальша тактика лікування, реабілітація.
35. Гіпсова іммобілізація, типи гіпсових пов'язок, техніка фіксації, позитивні і негативні сторони. Помилки та ускладнення.
36. Новокаїнові блокади при травмах. Техніка виконання, можливі ускладнення.
37. Травматичний шок. Патогенез, класифікація, клініка, лікування на догоспітальному та госпітальному етапах.
38. Переломи ребер, груднини. Клініка, діагностика, перша допомога, лікування, ускладнення. Техніка плевральної пункції, міжреберної та вагосимпатичної блокад.
39. Пошкодження лопатки, ключиці. Види, клініка, діагностика, перша допомога, лікування.
40. Переломи шийки та діяфізу плечової кістки. Клініка, діагностика, перша допомога, сучасні методи лікування.
41. Класифікація, клініка, диференціальна діагностика переломів на різних рівнях та епіфізеолізів плечової кістки, переломи-вивихи.
42. Розриви довгої головки *m. biceps brachii*. Діагностика. Методи лікування.
43. Переломи передпліччя. Переломи ліктьового відростку, головки променевої і ліктьової кісток. Види, клініка, перша допомога, методи лікування.
44. Переломи променевої кістки в типовому місці. Види, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування. Техніка репозиції, апаратний метод лікування.
45. Пошкодження сухожилків, клініка, діагностика, перша допомога, післяопераційна тактика, реабілітація.

46. Травми фаланг пальців. Переломи Бенетта. Види, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування. Витяг на кисті.
47. Стенозуючий лігаментит пальців кисті. Хвороба де Кервена.
48. Переломи шийки стегна. Класифікація, клініка, діагностика, показання до ендопротезування. Методи лікування. Техніка закритого остеосинтезу. Протипоказання до операції.
49. AP синдром, клініка, лікування.
50. Переломи діафізу стегнової кістки. Види, клініка, діагностика, перша допомога. Особливості лікування у дітей.
51. Шок та жирова емболія при переломах стегна, профілактика, принципи лікування. Транспортна іммобілізація.
52. Особливості лікування переломів стегна у новонароджених, дітей до 1, до 3, до 6-7 років.
53. Дистальний та проксимальний остеоепіфізеолізи стегнової кістки (клініка, методи лікування, методики).
54. Ускладнення у дорослих та дітей при переломах стегна і травмах кульшового суглоба, їх профілактика, лікування.
55. Пошкодження колінного суглоба (менісків, зв'язок). Класифікація, діагностика, клініка, лікування, пластика зв'язок.
56. Класифікація, клініка та принципи лікування переломів та вивихів наколінка.
57. Біомеханічні принципи стабільності колінного суглоба.
58. Переломи кісток гомілки. Види, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування, техніка металоостеосинтезу, техніка фіксації переломів апаратом Илизарова.
59. Переломи в гомілково-ступневому суглобі. Класифікація, клініка, лікування.
60. Переломи та вивихи тіл хребців. Класифікація, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування, знеболення. Техніка скелетного витягу за череп.
61. Пошкодження зв'язок гомілково-ступневого суглоба. Діагностика, консервативне і оперативне лікування.
62. Пошкодження хребта. Класифікація переломів. Одномоментна та етапна репозиція, функціональні методи лікування. Принципи оперативного лікування.
63. Пошкодження тазу. Класифікація, клініка, діагностика. Пошкодження тазових органів. Перша допомога, лікування.
64. Політравма. Визначення ведучої травми. Симптоми здавлення головного, спинного мозку, внутрішньочерепні гематоми.
65. Пошкодження м'яких тканин. СТЗ. Клініка, діагностика, лікування.
66. Ускладнення переломів. Післятравматичні дегенеративно-дистрофічні синдроми. Етіологія, клініка, методи лікування.
67. Показання до шкірно-пластичних операцій. Техніка пересадки шкіри за Філатовим, Тіршем, італійським методом.
68. Витяг шкіри (дермотензія): показання, методики.
69. Травматичні вивихи плеча, види, клініка, методи вправлення та іммобілізації, ускладнення, оперативне лікування.
70. Етіологія, клініка, рентгендіагностика, класифікація звичних вивихів плеча.
71. Травматичні вивихи в ліктьовому суглобі. Види, клініка, діагностика, невідкладна допомога, методи лікування, реабілітація.
72. Травматичні вивихи стегна, класифікація, клініка, діагностика, перша допомога, методи лікування, знеболення, етапи лікування.
73. Переломо-вивихи передпліччя. Класифікація, клініка, лікування.
74. Ампутації, реампутації, види, показання, техніка виконання.
75. Екзартикуляція плеча, стегна. Показання, техніка виконання.
76. Протезування, види, ортопедичні апарати, взуття, їх значення.
77. Етіологія вродженого вивиху стегна, діагностика в пологовому будинку, до 3, після 3 місяців, до 3 років. Рентгенологічні симптоми. Методи лікування у даних вікових групах. Профілактика.
78. Клініка, діагностика, методи лікування дітей до 1 року з вродженим вивихом стегна, після 3 років, у підлітків та дорослих.

79. Вроджена кривошия. Етіологія, симптоматологія, діагностика, консервативне та оперативне лікування.
80. Вроджена клишоногість. Діагностика. Методи консервативного та оперативного лікування у дітей різних вікових груп. Апаратний метод лікування, ортопедичне взуття.
81. Дитячі церебральні паралічі (хвороба Літля). Етіологія, види та деформація кінцівок, клініка, методи лікування, реабілітація, профілактика ДЦП.
82. Діагностика, профілактика та ортопедичне лікування хворих з наслідками поліомієліту.
83. Сколіотична хвороба. Етіологія, клініко-рентгенологічна картина, профілактика, сучасні методи лікування. Санаторне лікування. Принципи оперативних втручань.
84. Остеохондроз. Етіологія. Клініко-рентгенологічна картина стадій процесу. Сучасні методи досліджень. Принципи консервативного та оперативного лікування. Мануальна терапія. Реабілітація, диспансеризація.
85. Туберкульозний спондиліт. Клініко-рентгенологічна картина різних стадій. Методи лікування. Санаторно-курортне лікування.
86. Остеохондропатії. Етіологія, локалізація, термінологія, перебіг стадій, клініко-рентгенологічна картина, диференціальна діагностика, методи лікування.
87. Хвороба Лег-Кальве-Пертеса. Клінічні стадії, диференціальна діагностика, сучасні методи консервативного та оперативного лікування.
88. Деформуючі артози. Етіологія, клініка, постадійна клініко-рентгенологічна картина. Діагностика, методи лікування. Види операцій при коксартрозах, гонартрозах, дефартрозахомілково-ступневого суглобу. Реабілітація, диспансеризація.
89. Контрактури, анкілози, етіологія, класифікація, клініка, профілактика, консервативне та оперативне лікування.
90. Ендопротезування суглобів, показання, переваги, проблеми.
91. Набуті деформації стоп. Протезування та реабілітація ортопедичних хворих.
92. Клінічні особливості перебігу гострого гематогенного остеомієліту в різних вікових групах. Методи лікування.
93. Післятравматичний остеомієліт. Методи дослідження. Класифікація, клініко-рентгенологічна картина, діагностика, сучасні методи лікування, ускладнення. Диспансеризація. Трудова експертиза.
94. Вкорочення та дефекти кінцівок. Методика консервативного та оперативного лікування.
95. Класифікація методів кісткової пластики. Показання. Протипоказання.
96. Техніка білокального методу кісткової пластики за Илизаровим.
97. Операція кісткової пластики за метом Гана.
98. Порушення консолидації та псевдоартрози. Етіологія. Клініко-рентгенологічна картина, сучасні методи лікування.
99. Морфогенетичні білки. Методи оптимізації репаративної регенерації
100. Кісткові пухлини. Класифікація, клініко-рентгенологічна картина. Методи лікування. Прогноз, реабілітація.

КАРДІОЛОГІЯ

1. Організація та структура кардіологічної служби в Україні.
2. Клінічна анатомія серця. Фізіологія, біохімія та патологія скорочення серця
3. Регуляція тону периферичних судин. Роль біологічно активних речовин. Функції ендотелію.
4. Коронарний кровотік, його особливості і регуляція. Особливості мозкового та ниркового кровотоку і його регуляції.
5. Система гемостазу. Згоральна, протизгортальна та фібринолітична система плазми. Роль тромбоцитів.
6. Теоретичні основи ЕКГ. Механізми формування ЕКГ. Основні та додаткові відведення ЕКГ.
7. Черезстравохідна та ендокардіальна ЕКГ
8. Методи пролонгованої реєстрації ЕКГ.
9. ЕКГ ознаки гіпертрофії шлуночків та передсердь.
10. ЕКГ при порушеннях серцевого ритму.

11. ЕКГ при ІХС.
12. ЕКГ при некоронарогенних захворюваннях міокарда
13. Клінічне значення комп'ютерної та магнітно-резонансної томографії в кардіологічній практиці.
14. Катетеризація серця і крупних судин, коронарографія, аортографія, вентрикулографія, ангіопульмонографія. Показники гемодинаміки.
15. Ехокардіографія. Діагностичні можливості і методика проведення.
16. Стрес-ехоКГ. Діагностичні можливості і методика проведення.
17. Діагностичні можливості черезстравохідної ехокардіографії.
18. Доплерівське дослідження серця і судин. Тканинна доплерехокардіографія.
19. Сцинтиграфія міокарду.
20. Діагностичне значення радіоізотопної вентрикулографії.
21. Поняття про позитронну емісійну комп'ютерну томографію.
22. Навантажувальні проби в кардіології, показання та протипоказання до проведення, методика виконання.
23. Медична психологія. Етика та деонтологія лікаря.
24. Клінічна фармакологія бета-адреноблокаторів
25. Клінічна фармакологія блокаторів кальцієвих каналів.
26. Клінічна фармакологія нітратів.
27. Клінічна фармакологія інгібіторів АПФ.
28. Клінічна фармакологія антагоністів ангіотензинових рецепторів.
29. Клінічна фармакологія діуретиків.
30. Клінічна фармакологія антикоагулянтів.
31. Клінічна фармакологія антиагрегантів.
32. Клінічна фармакологія тромболітичних препаратів.
33. Клінічна фармакологія серцевих глікозидів та інотропних препаратів.
34. Клінічна фармакологія гіполіпідемічних препаратів.
35. Немедикаментозні методи лікування кардіологічних хворих.
36. Атеросклероз. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічні прояви атеросклерозу.
37. Лікування і вторинна профілактика атеросклерозу.
38. Визначення ІХС. Етіологія, патогенез та класифікація ІХС. Методи діагностики хронічної ІХС.
39. Гібернований міокард, прекодиціювання та оглушення міокарду.
40. Первинна і вторинна профілактика ІХС. Ефективність за даними доказової медицини.
41. Раптова коронарна смерть. Фактори ризику.
42. Стабільна стенокардія, клініка, алгоритм діагностики.
43. Медикаментозна терапія і вторинна профілактика стабільної стенокардії.
44. Хірургічне лікування хронічної ІХС: види, показання, результати. Ведення хворих після хірургічної ревазуляризації.
45. Гострі коронарні синдроми (ГКС). Визначення, класифікація ГКС. Біохімічні маркери некрозу міокарда.
46. ГКС без стійкого підйому сегмента ST. Особливості патогенезу. Патологічна анатомія. Клініка, діагностика і диференційна діагностика
47. Алгоритм ведення хворих на ГКС. Роль хірургічної ревазуляризації міокарда.
48. ГКС зі стійким підйомом сегмента ST, особливості патогенезу, клініка, атипіві варіанти перебігу.
49. Особливості змін ЕКГ, ЕхоКГ, лабораторних показників при ГКС зі стійким підйомом сегмента ST
50. Медикаментозна терапія при неускладненому ГКС з підйомом сегмента ST.
51. Ранні ускладнення інфаркту міокарда (ІМ): гостра лівошлуночкова недостатність, порушення серцевого ритму і провідності, раптова серцева смерть, перикардит (клініка, діагностика, профілактика)
52. Пізні ускладнення інфаркту міокарда: рецидив ІМ, аневризма ЛШ, післяінфарктний синдром Дреслера, тромбоемболії (клініка, діагностика, профілактика).
53. Нейроциркуляторна дистонія. Визначення, класифікація та варіанти перебігу НЦД.

Сучасні підходи до лікування НЦД

54. Артеріальна гіпертензія. Етіологія та патофізіологічні механізми розвитку АГ
55. Вторинні артеріальні гіпертензії (АГ): класифікація, клініка та лікування
56. Клініка і діагностика есенціальної гіпертензії. Ускладнення.
57. Гіпертензивні кризи. Класифікація гіпертензивних кризів. Диференційована тактика лікування гіпертензивних кризів
58. Гіпотонічна хвороба: класифікація, етіологія і патогенез, клінічні прояви гіпотонічної хвороби
59. Електрофізіологічні механізми аритмій і можливості їх визначення в клініці 66. Класифікація та номенклатура аритмій серця. Клінічні прояви, ускладнення 67. Електрофізіологічне дослідження провідникової системи серця (інвазивне та черезстравохідне)
60. Класифікація антиаритмічних препаратів. Клінічна фармакологія антиаритмічних препаратів
61. Електроімпульсна терапія
62. Хірургічні методи лікування аритмій
63. Екстрасистолія і парасистолія, види, клінічне значення.
64. Надшлуночкові та шлуночкові тахікардії.
65. Фібриляція та тріпотіння передсердь. Типи. Ускладнення. Вибір стратегії і лікування. Профілактика тромбоемболій
66. Блокади серця. Класифікація і номенклатура. Клініка, ЕКГдіагностика і диференційна діагностика.
67. Приступ Морганї-Адамса-Стокса і інші ускладнення брадикардій. Невідкладна допомога. Роль електрокардіостимуляції при брадикардях.
68. Синдром слабкості синусного вузла. Визначення, етіологія, клініка, діагностика. Особливості ведення хворих.
69. Міокардити. Етіологія, патогенез, клініка різних форм міокардитів. Диференційна діагностика.
70. Лікування різних форм міокардитів и стратифікація ризику. Медикосоціальна експертиза хворих на міокардит
71. Дилатаційна кардіоміопатія. Етіологія, патогенез, пат. анатомія, клініка, діагностика. Роль Ехо-КГ, ендоміокардіальної біопсії. Диф. діагностика і вторинна профілактика.
72. Гіпертрофічна кардіоміопатія. Етіологія, патогенез, класифікація. Механізми субаортальної обструкції і її клінічне значення. Пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика.
73. Рестриктивна КМП. Етіологія, патогенез, класифікація. Пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика. Роль доплер Ехо-КГ. Медикаментозне і хірургічне лікування.
74. Гострий перикардит. Патогенез, пат. анатомія, клініка, діагностика, диф. діагностика. Особливості клінічного перебігу, діагностики, лікування, прогнозу різних форм.
75. Хронічний ексудативний перикардит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф. діагностика. Лікування. Показання до хірургічного лікування. Прогноз. Експертиза.
76. Хронічний констриктивний перикардит. Тампонада серця. Етіологія, патогенез, пат. анатомія клініка в залежності від етіології, діагностика, диф. діагностика. Лікування.
77. Вади мітрального клапана. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і проти покази до хірургічного лікування, тактика ведення хворих після оперативного лікування.
78. Вади аортального клапану. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і проти покази до хірургічного лікування, його види, тактика ведення хворих після оперативного лікування.
79. Вади трикуспідального клапану. Етіологія, патогенез, порушення геодинаміки, клініка, діагностика, класифікація. Покази і протипокази до хірургічного лікування, його види, тактика ведення хворих після оперативного лікування.
80. Вроджені вади у дорослих: дефект міжпередсердної перетинки, дефект міжшлуночкової перетинки, відкритий артеріальний протік, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії. Механізми порушення гемодинаміки, клініка, діагностика. Легенева

- гіпертензія, синдром Ейзенменгера та інші ускладнення. Покази та протипокази, види хірургічного лікування. Експертиза.
81. Інфекційний ендокардит. Визначення, патогенез, класифікація Клініка, діагностика, ускладнення. Особливості перебігу в залежності від збудника.
  82. Лікування інфекційного ендокардиту. Показання до хірургічного лікування. Особливості антибактеріального лікування в залежності від збудника. Первинна і вторинна профілактика.
  83. Серцева недостатність (СН): класифікація, етіологічні фактори, патогенетичні механізми. Діагностичні критерії хронічної СН.
  84. Клінічні прояви хронічної СН і їх особливості в залежності від стадії , варіанту, ФК. Ускладнення
  85. Базисні медикаменти для лікування хронічної систолічної СН : діуретики, інгібітори АПФ, бета-блокатори, серцеві глікозиди, антагоністи ангіотензинових рецепторів, інгібітори альдостерону, інотропні препарати.
  86. Немедикаментозне лікування. Ресинхронізаційна терапія. Зовнішня контрапульсація. Трансплантація серця та імплантація кардіовертерадефібрилятора. Роль фізичного тренування.
  87. Стратифікація ризику, прогноз, первинна і вторинна профілактика, експертиза у хворих з хронічною СН.
  88. Гостра серцева недостатність. Визначення ГСН, класифікація, етіологія, патогенез, механізми розвитку. Клініка, діагностика, диф. діагностика, різних форм ГСН.
  89. набряк легень як прояв ГСН. Причини, особливості клініки та лікування. 101. Кардіогенний шок. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диф. діагностика.
  90. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Фактори ризику. Етіологія, патогенез, пат. анатомія, класифікація ТЕЛА. Клініка різних варіантів ТЕЛА. Гостре легеневе серце. Диференційна діагностика ТЕЛА.
  91. Лікування ТЕЛА. Тромболітична, антикоагулянтна терапія ТЕЛА. Місце хірургічного лікування при ТЕЛА. Первинна і вторинна профілактика.
  92. Серцево-легенево-церебральна реанімація. Правові аспекти СЛЦР. Організація СЛЦР. Особливості після реанімаційного періоду. Після реанімаційна хвороба.
  93. Легенева гіпертензія. Класифікація. Ідіопатична легенева гіпертензія. Патогенез, клініка, діагностика, ускладнення, лікування, прогноз

ОНКОЛОГІЯ

1. Основні задачі онкології.
2. Доброякісні та злоякісні пухлини.
3. Етіологія та патогенез пухлинного росту.
4. Канцерогени та канцерогенез.
5. Сучасне уявлення про предрак.
6. Клінічні групи онкологічних хворих.
7. Міжнародні символи, що використовують для характеристики пухлинного росту.
8. Морфологічна диференціація пухлинної тканини.
9. Методи лікування онкологічних хворих.
10. Види оперативних втручань при онкологічних захворюваннях.
11. Абластика та антибластика.
12. Методи променевої терапії.
13. Види хіміотерапії.
14. Критерії ефективності цитостатиків.
15. Класифікація ускладнень хіміотерапії.
16. Комбіноване лікування пухлин. Комплексне лікування пухлин.
17. Етіологія та патогенез рака грудної залози.
18. Класифікація рака грудної залози по класифікації TNM.
19. Клініка та діагностика рака грудної залози.
20. Морфологічна діагностика рака грудної залози.

21. Лікування раку грудної залози.
22. Клініко-анатомічна класифікація раку легені.
23. Етіологія та патогенез раку легені.
24. Клініка та діагностика раку легені.
25. Лікування раку легені.
26. Хіміотерапія хворих на недрібноклітинний рак легені.
27. Імунотерапія раку легені.
28. Лікування хворих на дрібноклітинний рак легені.
29. Етіологія та патогенез раку шлунка.
30. Гістологічна класифікація раку шлунка.
31. Клініка та діагностика раку шлунка.
32. Етіологія та патогенез раку підшлункової залози.
33. Клініка та діагностики раку підшлункової залози.
34. Лікування раку підшлункової залози.
35. Паліативна та симптоматична допомога онкологічним хворим.
36. Етіологія та патогенез меланому.
37. Клінічна картина та діагностика меланому.
38. Лікування меланому.
39. Етіологія та патогенез раку тіла матки.
40. Клініка та діагностика раку тіла матки.
41. Лікування раку тіла матки.
42. Етіологія та патогенез раку яєчників.
43. Клініка та діагностика раку яєчників.
44. Лікування раку яєчників.
45. Етіологія та патогенез раку шийки матки.
46. Клініка та етіологія раку шийки матки.
47. Лікування раку шийки матки.
48. Рак сечового міхура. Клініка та лікування.
49. Рак нирки. Клініка та лікування.
50. Рак стравоходу. Клініка та лікування.
51. Хірургічне лікування раку шлунка.
52. Рак ободової кишки. Клініка, діагностика, лікування.
53. Хірургічне лікування ободової кишки.
54. Онко-скринінг: які обстеження і у якому віці треба проходити чоловікам та жінкам.
55. Гормонотерапія раку грудної залози.

РАДІОЛОГІЯ

1. Визначення спеціальності радіологія. Роль радіології в сучасній медицині.
2. Розкрийте природу і властивості Іонізувального випромінювання (ІВ).
3. Охарактеризуйте стохастичні і детерміновані біологічні ефекти ІВ.
4. Поняття дози іонізувального опромінення. Дозиметрія. Експозиційна, еквівалентна, ефективна і поглинута дози опромінення. Методи вимірювання іонізувального опромінення.
5. Захист пацієнтів при медичному діагностичному опромінюванні, зокрема вагітних.
6. Діагностичні референтні рівні опромінення.
7. Фізико-технічні основи рентгенодіагностики: отримання проєкційних зображень органів і тканин ікс-променями. Природна контрастність тканин. Штучне підсилення контрастності.
8. Фізико-технічні основи комп'ютерної томографії (КТ): отримання зображень поперечних зрізів тіла пацієнта. Переваги КТ перед проєкційними зображеннями.
9. Фізико-технічні основи ультразвукового зображення тканин і органів. Діагностичні можливості сучасної ультразвукової діагностики (УЗД): зображення морфології, зображення кровотоку, визначення еластичності тканин. Показання до УЗД.
10. Радіонукліди. Типи радіонуклідів. Час напіврозпаду. Поняття активність радіонукліда. Одиниці активності.
11. Радіометри клінічного призначення: клінічний радіометр, гамма-камери, ОФЕКТ.
12. ОФЕКТ – загальна характеристика методу, принцип роботи, апаратура, РФП, показання

та протипоказання.

13. ПЕТ - загальна характеристика методу, принцип роботи, апаратура, РФП, показання та протипоказання.
14. Застосування ПЕТ в онкології. Показання.
15. Фізичні і радіобіологічні основи променевої терапії. Іонізувальне випромінення (ІВ), використовуване для променевої терапії. Джерела ІВ для променевої терапії.
16. Радіочутливість і толерантність тканин нормальних органів і пухлинних клітин.
17. Терапевтичний інтервал. Фракціонування терапевтичного опромінення.
18. Методи традиційної променевої терапії: короткофокусна (поверхнева) променева терапія; ортовольтна променева терапія; мегавольтна променева терапія; внутріопераційна електронна терапія; брахітерапія. Конформна радіотерапія.
19. Варіанти комбінованої променевої терапії.
20. Передопераційна променева терапія: форми, показання, протипоказання.
21. Методики післяопераційної променевої терапії, показання, протипоказання.
22. Інтраопераційна променева терапія: варіанти, показання, протипоказання, переваги та недоліки.
23. Новітні методи променевої терапії: модульована за інтенсивністю радіохірургія; радіотерапія під супроводом зображень; томотерапія; стереотаксична радіохірургія; КіберНіж; стереотаксична радіохірургія тіла.
24. Хеморадіомодифікація: її задачі, показання.
25. Застосування радіосенсибілізаторів: задачі, доцільність, дискусійні питання.
26. Променева терапія невідкладних станів.
27. Паліативна променева терапія.
28. Променева терапія незлоякісних захворювань.
29. Критерії ефективності променевої терапії.
30. Класифікація ускладнень променевої терапії.
31. Новітні, перспективні методи лікування променевих ускладнень.
32. Основні задачі радіаційної медицини. Детерміновані та стохастичні ефекти випромінення.
33. Назвіть принципи контролю радіаційної безпеки.
34. Медичне опромінення. Ліміти доз опромінення населення
35. Професійне опромінення. Ліміти доз опромінення персоналу.
36. Внутрішнє опромінення. Детерміновані ефекти внутрішнього опромінення. Медичне опромінення. Захист пацієнтів під час терапевтичного та діагностичного опромінення
37. Внутрішнє опромінення ембріона чи плоду: онкогенез і тератогенез.
38. Гостра та хронічна променева хвороба. Клінічні форми локального радіаційного ураження.
39. Випадки радіаційних аварій на виробництвах.
40. Випадки радіаційних аварій на атомних електростанціях.
41. Дайте визначення комбінованому та комплексному видам лікування пухлин.
42. Методи променевого дослідження черепа.
43. Радіонуклідні методи дослідження нервової системи.
44. Радіонуклідні методи дослідження слинних залоз.
45. Методи променевого дослідження серцево-судинної системи.
46. Реносцинтиграфія: принцип метода, апаратура, показання, протипоказання, переваги та недоліки методу.
47. Променева діагностика захворювань щитоподібної залози.
48. Радіонуклідна терапія диференційованого раку щитоподібної залози.
49. Променева та радіонуклідна терапія медулярного раку щитоподібної залози.
50. Низькодиференційований, недиференційований, апластичний рак щитоподібної залози – класифікація, діагностика, методи лікування, прогноз – дискусійні питання.
51. Радіойодотерапія дифузного токсичного зобу (ДТЗ) – показання, протипоказання, медикаментозний супровід, постлікувальний моніторинг.
52. Променеві методи діагностики кісткових метастазів. Показання, протипоказання, переваги та недоліки .
53. Радіонуклідна терапія непухлинних захворювань .
54. Променеві методи лікування кісткових метастазів.

55. Радіонуклідна діагностика і терапія кісткових метастазів.

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ

1. Організація акушерсько –гінекологічної допомоги в Україні. Амбулаторна ланка нагляду вагітних, стаціонарна допомога вагітним та гінекологічним хворим. Рівні надання акушерсько-гінекологічної допомоги.
2. Медична деонтологія і етика лікаря в питаннях акушерства та гінекології.
3. Перинатальний скринінг плода. Строки скринінгу, методи діагностики генетичних вад розвитку плода.
4. Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Визначення функціонального значення анатомічних структур в процесі вагітності та пологів.
5. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна та дієтичне харчування вагітної.
6. Методи обстеження вагітної. Діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності.
7. Скринінги під час вагітності. Інтерпретація результатів додаткових досліджень – біохімічний скринінг, ультразвукова пренатальна діагностика.
8. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Актограма, інтерпретація контрольних вимірювань розвитку плода, та рухової активності.
9. Визначення строку гестації, допологової відпустки і дати пологів.
10. Перинатологія, як науковий напрямок в акушерстві. Сучасні діагностичні та терапевтичні перинатальні технології.
11. Зовнішнє і внутрішнє акушерське дослідження вагітної. Топографія плода в матці.
12. Визначення стану внутрішньоутробного плода. Кардіотокограма, біофізичний профіль плода.
13. Моніторинг серцевої діяльності плода, скоротливої діяльності матки. Ознаки дистресу плода, внутрішньоутробної загибелі плода.
14. Нестресовий тест – методика проведення, інтерпретація результатів.
15. Фармопіка плода. Дозволені та заборонені вагітним медичні препарати.
16. Жіночий таз як об'єкт пологів: розміри, форми. Різниця між чоловічим та жіночим тазом.
17. Методи оцінки розмірів та функціональної здатності тазу як об'єкта пологів.
18. Площини тазу як об'єкта пологів, розміри входу, вузької частини, широкої частини та виходу з малого тазу під час пологів.
19. Плід як об'єкт пологів: розміри голівки, будова, діаметри. Визначення передлежання, позиції плода в пологах.
20. Біомеханізм пологів при головному передлежанні. Розгинальні положення, особливості ведення пологів.
21. Ведення пологів при тазовому передлежанні, можливі ускладнення в пологах, їх ліквідація та профілактика.
22. Поперечне положення плода – тактика ведення вагітності і пологів.
23. Істміко-цервікальна недостатність – діагностика, лікування. Операції по ліквідації цервікальної недостатності. Тактика ведення вагітної.
24. Класифікація та діагностика вузького тазу. Особливості перебігу вагітності і пологів при вузькому тазі.
25. Вагітність та пологи при аномаліях кісткового тазу. Невідповідність голівки плода та тазу матері. Аномалії кісткового тазу. Етіологія. Методи діагностики.
26. Клінічно вузький таз. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода.
27. Ведення пологів при вузькому тазі – пологи через природні пологові шляхи, вирішення питання про оперативне розродження.
28. Проблеми макросомії в сучасному акушерстві. Вагітність та пологи при крупному плоді. Перебіг періоду новонародженості при макросомії.
29. Слабкість пологової діяльності – визначення, лікування, ведення пологів.
30. Надмірно активна пологова діяльність, дискоординація пологової діяльності – клінічні ознаки, корекція, ведення пологів.

31. Передчасні пологи – причини, діагностика, профілактика. Ведення передчасних пологів, профілактика РДС плода.
32. Переношена вагітність – визначення, тактика ведення вагітної, тактика родорозв'язання.
33. Оперативне розродження в акушерстві, показання протипоказання, ускладнення.
34. Кесарів розтин – сучасні методи проведення кесаревого розтину, підготовка до оперативного втручання. Показання та протипоказання до кесаревого розтину.
35. Особливості ведення вагітності та пологів у жінок з рубцем на матці. Ознаки неспроможності рубця.
36. Вакуумекстракція плода – показання, протипоказання, методика проведення. Ускладнення операції вакуумекстракції плода, профілактика та лікування.
37. Акушерські щипці – показання, протипоказання, методика накладання акушерських щипців в порожнині малого таза та «вихідних» щипців. Можливі ускладнення, профілактика, лікування.
38. Багатоплідна вагітність: визначення моно- та дизиготної вагітності. Ведення багатоплідної вагітності, строки, методи та родорозв'язання.
39. Визначення фето-фетального трансфузійного синдрому, діагностика та лікування.
40. Ускладнення перебігу багатоплідної вагітності, контроль стану плодів, тактика ведення вагітної в разі розвитку перинатальних ускладнень.
41. Синдром затримки внутрішньоутробного розвитку плода (ЗВРП) – діагностика, лікування, родорозршення вагітних із ЗВРП.
42. Дисфункція плаценти – етіологія та патофізіологія порушень функціонування плацентарного комплексу. Профілактика, діагностика, лікування.
43. Невиношування – визначення патології, причин, лікування, ведення наступних вагітностей.
44. Загроза переривання вагітності малого терміну. Етіологія, діагностика, лікування.
45. Пізній аборт – визначення патології, клінічні ознаки, причини. Діагностика загрози переривання вагітності в другій половині вагітності, лікування.
46. Передчасні пологи – профілактика передчасних пологів, ведення пологів, профілактика ускладнень з боку матері і плода.
47. Акушерські кровотечі. Кровотечі в пологах та в післяпологовому періоді: (гіпо- та атонічні кровотечі): клініка, діагностика, тактика лікаря. Показання до хірургічних методів зупинки кровотечі.
48. Геморагічний шок: клініка, діагностика, невідкладна допомога. Сучасні підходи до інтенсивної терапії і реанімації при акушерських кровотечах.
49. ДВЗ-синдром в акушерстві: причини, фази перебігу, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
50. Маловоддя та багатоводдя. Етіологія, діагностика, лікування. Амніоцентез – показання, протипоказання, строки та методика проведення.
51. Перинатальні інфекції – чинники, клініка, діагностика, лікування.
52. Герпетична інфекція під час вагітності, клініка, перинатальні наслідки. Ведення пологів при гострій герпетичній інфекції.
53. Хоріонамніоніт – визначення патології. Клініка, діагностика, етіологічні чинники, ведення вагітності і пологів.
54. Гестаційний пієлонефрит – етіопатогенез, Діагностичні проби, ведення вагітності, лікування та профілактика гестаційного пієлонефриту.
55. Серцево-судинна патологія та вагітність. Ведення вагітності і пологів.
56. Гіпертонічна хвороба і вагітність – клініка, діагностика, ведення вагітності і пологів.
57. Патологія щитовидної залози та вагітність. Ведення вагітності та пологів, контроль функції щитовидної залози, методи корекції.
58. Цукровий діабет і вагітність – ведення вагітності і пологів, перинатальні ускладнення.
59. Сечокам'яна хвороба під час вагітності. Лікування, ведення вагітності і пологів.
60. Анемія під час вагітності – ступені тяжкості, діагностика, лікування. Тактика ведення вагітності і пологів, профілактика ускладнень.
61. Холестаза вагітних – діагностика, диференційна діагностика з гепатитами та гострою хірургічною патологією, причини виникнення, лікування.

62. Гостра хірургічна патологія у вагітних. Диференційна діагностика гострого панкреатиту та кулькульозного холециститу у вагітних.
63. Апендицит при вагітності. Діагностика, диференційна діагностика, лікування.
64. Гестози першої половини вагітності – клінічні форми, ступені тяжкості, лікування.
65. Атипові форми гестозу першої половини вагітності: діагностика, лікування, тактика ведення вагітної.
66. Преєклампсія - ознаки, клініка, ступені тяжкості. Ведення вагітності та пологів відповідно ступеня тяжкості гестозу.
67. HELLP-синдром – патофізіологія, клінічна картина, лікування. Тактика ведення вагітної з HELLP-синдромом.
68. Післяпологовий період. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Догляд за породіллею. Гігієна породіллі.
69. Грудне вигодовування – сучасні принципи грудного вигодовування. Тривалість, контрацепція методом лактаційної аменореї.
70. Лактостаз – причина розвитку, клініка, діагностика. Профілактика рецидивів лактостазу.
71. Профілактика та лікування гіпогалактії. Соматична та акушерська патологія, на тлі якої розвивається гіпогалактія. Протипоказання до грудного годування.
72. Профілактика післяпологових запальних захворювань. Причина виникнення септичних захворювань в післяпологовому періоді.
73. Септичні захворювання в акушерстві - нозології, діагностика, лікування.
74. Акушерський перитоніт – клініка, діагностика, лікування. Диференційна діагностика з гострою хірургічною патологією.
75. Мастит – симптоми, клінічні форми. Діагностика та лікування.
76. Післяпологова контрацепція – методи, показання, протипоказання. Контрацепція для жінок, що годують грудьми.
77. Метод лактаційної аменореї – методика, тривалість, ознаки для припинення використання методу.
78. Комбіновані оральні контрацептиви в післяпологовому періоді – період початку для жінок, що годують грудьми, та для тих, що не годують. Протипоказання для використання комбінованої оральної контрацепції.
79. Внутрішньоматкова контрацепція після пологів – строки проведення, умови, можливі протипоказання.
80. Контрацепція з левоноргестрел-вмістною внутрішньоматковою системою після пологів – переваги, показання, методика введення.
81. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд і годування новонароджених.
82. Організація роботи відділення новонароджених. Переваги сумісного перебування матері та дитини.
83. Асфіксія новонародженого. Методи інтенсивної терапії та реанімації новонародженого.
84. Токсико-септичні захворювання новонароджених. Методи лікування, діагностики інфекції
85. Пологова травма новонародженого. Нагляд та лікування новонародженого, який переніс асфіксію, травму. Профілактика травматизму в пологах.
86. Імунологічна несумісність крові матері та плода - резус-конфлікт, за системою АВ0, ізолейкоцитарна. Патогенез, діагностика, ведення вагітності та лікування. Вибір оптимального терміну розродження.
87. Ведення пологів та післяпологового періоду при імунологічному конфлікті. Гемолітична хвороба новонародженого. Діагностика. Нагляд та лікування новонародженого з гемолітичною хворобою.
88. Ведення новонародженого, принципи грудного вигодовування, або штучного годування новонародженого в разі імунологічного конфлікту матері і плода. Критерії контролю стану плода.
89. Акушерські кровотечі в першій половині вагітності. Позаматкова вагітність. Етіологія, класифікація, діагностика, клініка, лікування позаматкової вагітності.

90. Реабілітація жінок після позаматкової вагітності – обстеження, медикаментозні засоби фізіотерапія.
91. Апоплексія яєчника – клініка, диференційна діагностика. Консервативне та оперативне лікування.
92. Вагітність в рудиментарному розі матки. Шийкова вагітність. Тактика ведення жінки, консервативне та оперативне лікування.
93. Самовільний викидень. Причини, діагностика, методи лікування.
94. Трофобластична хвороба. Етіопатогенез, діагностика, лікування.
95. Акушерські кровотечі в другій половині вагітності. Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика.
96. Передлежання плаценти. Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів.
97. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера.
98. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Порушення процесів відшарування плаценти. Гіпотонічна кровотеча.
99. Геморагічний шок. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Інфузійно-трансфузійна терапія та інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві.
100. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти. Виділення посліду. Ручне та інструментальне обстеження матки після пологів.
101. Гемостатичні шви на матці при гіпотонічній акушерській кровотечі. Екстирпація матки у випадках масованої акушерської кровотечі. Перев'язка внутрішніх здухвинних артерій.
102. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в різні вікові періоди. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи.
103. Зовнішні статеві органи. Піхва. Шийка матки, анатомічна будова, фізіологічні функції.
104. Матка та її відділи. Гістологічна структура. Зв'язковий апарат матки. Функції матки. Маткові труби, їх функція.
105. Яєчники, їх функція. Гістологічна структура. Кровозабезпечувальна і лімфатична системи.
106. Менструальна функція. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи. Роль гормонів, біологічно активних речовин
107. Основні методи обстеження в гінекології: методики проведення.
108. Вагіноскопія, кольпоскопія. Методика проведення
109. Методи функціональної діагностики стану яєчників. Гормональні проби, цитологічне дослідження, каріопікнотичний індекс.
110. Променеві методи діагностики в гінекології: МРТ, КТ, метросальпінгографія. Показання, протипоказання, діагностична цінність.
111. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Методика проведення трансабдомінального та трансвагінального сонографічного дослідження. Показники, що визначаються під час ультразвукового дослідження.
112. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння.
113. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Показання, методика проведення.
114. Лабораторна діагностика в гінекологічній практиці: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження.
115. Аменорея. Види аменореї, діагностика, особливості гормонального фону. Патологічна та фізіологічна аменорея.
116. Альгодисменорея. Патогенез, нозологічні форми. Діагностика, лікування.
117. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Клінічна та лабораторна діагностика. Сучасні методи лікування.
118. Класифікація порушень менструальної функції в репродуктивному віці. Овуляторні, ановуляторні дисфункціональні маткові кровотечі.
119. Гіперандрогенія – клінічні ознаки, діагностика, лікування. Диференційна діагностика надниркової та яєчкової гіперандрогенії.

120. Поняття перименопаузального періоду. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.
121. Менопауза – визначення, ендокринні та соматичні зміни. Клімактеричний синдром. Замісна гормональна терапія.
122. Посткастраційний синдром в гінекологічній практиці – профілактика, діагностика, лікування.
123. Опущення та випадіння стінок вагіни і матки: діагностика, лікування, профілактика.
124. Операції при опущенні та випадінні статевих органів жінки. Методи, реабілітація в післяопераційному періоді.
125. Лікування нетримання сечі – консервативне, оперативне, методики слінгів TOT.
126. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями.
127. Порушення менструальної функції у підлітковому віці, класифікація, діагностика та лікування.
128. Аменорея в підлітковому віці. Первинна та вторинна аменорея – причини, діагностика, лікування.
129. Ювенільні маткові кровотечі. Лікування, нормалізація менструальної функції.
130. Аномалії розвитку статевих органів. Діагностика в дитячому та підлітковому віці, тактика ведення, методи оперативного лікування.
131. Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків. Клініка, діагностика, лікування.
132. Методи контрацепції у підлітків. Особливості підбору та застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції.
133. Сучасна діагностика та лікування жіночих урогенітальних запальних захворювань.
134. Захворювання, що передаються статевим шляхом. Клініка, діагностика, профілактика.
135. Запальні гінекологічні захворювання неспецифічної етіології: вульвіт, вагініт, ендocerвіцит – діагностика, клінічні ознаки, лікування.
136. Запальні захворювання органів малого таза - ендометрит, аднексит, пельвіоперитоніт, параметрит. Етіологічні фактори, діагностика, лікування.
137. Запальні гінекологічні захворювання специфічної етіології. Діагностика, лікування.
138. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреоплазмоз, хламідіоз). Діагностика, лікування і профілактика.
139. Діагностика, лікування та профілактика бактеріального вагінозу.
140. Ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною. Сучасні принципи лікування гострих і хронічних захворювань запальних процесів. Реабілітація жінок, які перенесли запальні процеси.
141. Доброякісні новоутворення статевих органів жінки. Діагностика, лікування та профілактика.
142. Доброякісні пухлини яєчників: епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпіднокліткові пухлини, герміногенні пухлини. Характеристика різних типів пухлин яєчників.
143. Доброякісні пухлини матки. Міома матки. Клініка, діагностика, лікування.
144. Дисгормональні захворювання молочної залози. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики.
145. Фіброзно-кістозна мастопатія – клініка, діагностика, лікування. Зв'язок з гінекологічною патологією.
146. Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, лікування та профілактики ендометріозу.
147. Аденоміоз – клініка, лікування, тактика ведення пацієнтки відповідно до репродуктивних планів.
148. Синдром полікістозних яєчників – клініка, діагностика, лікування.
149. Лікування ановуляторного синдрому при синдромі полікістозних яєчників.
150. Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Тактика ведення жінок з фоновими захворюваннями статевих органів.
151. Злоякісні новоутворення жіночої статевої сфери. Сучасні методи діагностики, принципи лікування та профілактики.

152. Пухлиноподібні утворення жіночої статеві сфери – характеристика, особливості структури, методи лікування.
153. Діагностика та невідкладна допомога при гострому животі. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекути ніжки пухлини – диференційна діагностика, лікування.
154. Гострі специфічні захворювання жіночої репродуктивної системи – клініка, діагностика, лікування.
155. Хламідійна інфекція – діагностика, ускладнення, хронічні форми інфекції.
156. Трихомонадний вагініт – клініка, лабораторна діагностика, особливості лікування.
157. Кандидозний вагініт – клініка, діагностика, лікування. Профілактика рецидивів.
158. Діагностика та лікування хронічної микотичної інфекції. Протирецидивні схеми лікування.
159. Вірус герпеса як етіологічний фактор запальних захворювань статевих органів.
160. Неспецифічні запальні захворювання органів малого тазу у жінок.
161. Неспецифічні вагініти – діагностика, лікування, профілактика рецидивів.
162. Пробиотики в лікуванні запальних захворювань жіночих статевих органів.
163. Гнійна тубооваріальна пухлина – етіопатогенез, симптомокомплекс, методи лікування.
164. Порушення живлення фіброматозного вузла. Невідкладна допомога. Хірургічні методи лікування.
165. Реабілітація гінекологічних хворих. Фізіотерапевтичні методи лікування та реабілітації, рослинні та гомеопатичні препарати.
166. Аномальні маткові кровотечі: етіологія, діагностика та невідкладна допомога.
167. Показання, протипоказання, умови та види операцій на шийці матки.
168. Дисплазія шийки матки – етіологія, клінічні ознаки, класифікація.
169. Діагностика диспластичних змін шийки матки. Проба з оцтовою кислотою, проба Шилера.
170. Тактика ведення пацієток з ектропіоном шийки матки.
171. Кольпоскопія – методика проведення, інтерпретація результатів.
172. Тактика ведення пацієтки зі змінами шийки матки CIN I.
173. Ведення пацієток з дисплазією II ступеню (CIN II)
174. Дисплазія шийки матки CIN III – діагностика, тактика ведення, контроль вилікковності.
175. Лейоміома матки – етіологія, діагностика, лікування.
176. Гіперплазія ендометрію – клініка, діагностика, гістологічні форми, тактика ведення.
177. Поліпи ендометрію – етіологія, діагностика, лікування, тактика ведення при різних формах і розмірах поліпів ендометрію.
178. Поєднання лейоміоми матки та гіперплазії ендометрію – тактика ведення пацієтки, лікування.
179. Тактика ведення пацієтки при поєднання лейоміоми матки та неоплазії яєчника, обстеження, методи діагностики та нагляду.
180. Онкомаркери в гінекологічній практиці – діагностична цінність, показання до проведення, діагностика патології суміжних органів.
181. Злоякісні новоутворення шийки матки, матки і яєчників. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
182. Операції на матці з приводу міоми матки – органозберігаючі, тотальні операції – методика, підготовка до оперативного лікування.
183. Консервативна міомектомія – методика проведення, оперативні доступи, ведення пацієтки до та після операції.
184. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях.
185. Лікувально-діагностичні ендоскопічні методи в гінекології. Підготовка до оперативного лікування, ведення післяопераційного періода.
186. Анестезія під час гінекологічних операцій. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика.
187. Медично-соціальне значення проблеми неплідності у шлюбі. Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності.

188. Причини жіночої та чоловічої неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
189. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності.
190. Гормональні методи лікування неплідності.
191. Хірургічні методи лікування неплідності. Показання, методики,
192. Інсемінація спермою чоловіка, донора. Методики генетичного дослідження репродуктивного матеріалу.
193. Допоміжні репродуктивні технології. Показання до застосування допоміжних репродуктивних технологій.
194. Екстракорпоральне запліднення, та інші сучасні репродуктивні технології.
195. Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції: етапи консультування.
196. Методи контрацепції відповідно до періодів життя.
197. Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки, необхідне обстеження перед початком використання, режим використання,
198. Побічні ефекти сучасних методів контрацепції, інструкції для пацієнтки.
199. Післяпологова та післяабортна контрацепція. Критерії прийнятності контрацептивних засобів у післяпологовому періоді.
200. Медичні критерії прийнятності ВООЗ по застосуванню контрацептивних засобів: класифікація категорій, використання зведених таблиць. Методи контрацепції у жінок з ВІЛ.

Перелік рекомендованої навчально-методичної літератури

Основна література:

1. Григорова І. А., Соколова Л. І. та ін. Неврологія: підручник (3 видання). – 2020. – 640 с.
2. Соколова Л. І., Черенько Т. М., Ілляш Т. І. та ін. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник (2 видання). – 2020. – 144 с.
3. Негрич Т. І., Боженко Н. П., Матвієнко Ю. О. Ішемічний інсульт: вторинна стаціонарна допомога. Навчальний посібник. – Львівський національний медичний університет імені Д. Галицького. – Тернопіль: Vector, 2019. – 160с.
4. Simon Faissner et al. Progressive multiple sclerosis: from pathophysiology to therapeutic strategies. Nature Reviews Drug Discovery. – 2019. – V.18. – P. 905-922.
5. Fundamentals of Neurology. An illustrated guide. Second edition. Hanrich Mattle, Marco Mumenthaler with Ethan Taub. – Thieme, 2017. – 456 p.
6. Adams and Victor's. Principles of neurology. – Tenth ed. – 2014. – 1669 p.
7. Волошин П. В., Лінський І. В., Марута Н. О., Волошина Н. П., Міщенко В. М., Дубенко А. С. Клінічні рекомендації з надання медичної допомоги пацієнтам з неврологічними, психічними та поведінковими розладами. – Харків: видавець Строков Д. В., 2021 – 376 с.
8. Сковий П. Г. Нервові хвороби. – Львів: Львівський державний медичний університет імені Данила Галицького, 2020 – 794 с.
9. Неврологія / Під ред. проф. І. А. Григорової, проф. Л. І. Соколової. – Київ: «Медицина», 2015 – 639 с.
10. Reinhard Rohkamm. Color Atlas of Neurology (2nd edition). – 2014. – 540 p.
11. Manual of Neurologic Therapeutics (5th edition) / Edited by Mertin A. Samuels. – Boston/New York/Toronto/London, 1995. – 638 p.
12. Основи патології за Роббінсом: у 2 томах. Том 2 / Віней Кумар, Абул К. Аббас, Джон К. Астер; переклад 10-го англ. видання, 2020. – 532 p.
13. Sorokina I.V. Lectures in Pathological anatomy / I.V. Sorokina, A.F. Yakovtsova. – Kharkiv : Tornado, 2000. – 254 p.
14. Kumar V. Robbins Basic Pathology tenth edition / Kumar V., Abbas A.K., Aster J.C. – Canada: Elsevier Health Sciences, 2017 – 910 p.
15. Загальна патоморфологія: посібник до практичних занять [для студентів III курсу медичного факультету] / уклад.: О.С. Проценко, Н.О Ремньова, Н.О. Ткаченко – Х: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2021 – 170 с. іл.
16. Патоморфологія органів і систем. Частина I: посібник до практичних занять [для студентів III курсу медичного факультету] / уклад.: О.С. Проценко, Н.О Ремньова – Х: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2020 – 130 с. іл.;
17. Патоморфологія органів і систем. Частина II: посібник до практичних занять [для студентів III курсу медичного факультету] / уклад.: О.С. Проценко, Н.О Ремньова – Х: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2020 – 143 с. іл.;
18. Методики морфологічних досліджень / [Багрій М.М., Діброва В.А., Попадинець О.Г., Гришук М.І.; за ред. М.М. Багрія, В.А. Діброви]. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 328 с.
19. Патоморфологія та гістологія: атлас / за ред. Д.Д. Зербіно, М.М. Багрія, Я.Я. Боднара, В.А. Діброви [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2016. – 800 с.
20. Патоморфологія: нац. Підруч. / В.Д.Марковський, В.О.Туманський І.В. Сорокіна та ін., за ред. В.Д. Марковського, В.О. Туманського. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 936 с.
21. Методики морфологічних досліджень: монографія / Багрій М.М., Діброва В.А., Попадинець О.Г., Гришук М.І.; за ред. М.М. Багрія, В.А.Діброви.-Вінниця: Нова Книга, 2016. – 328 с.
22. Новосельцева Т.В. Патологія статевої та ендокринної систем / Т.В. Новосельцева, Б.М. Филенко, Н.І. Гасюк. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – 119 с.
23. Психіатрія і наркологія [Підручник] / В.Л. Гавенко, В.С Бітенський, В.А.Абрамов та інші.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С Бітенського. – К.: Медицина, 2009. – 488 с.
24. Дитяча психіатрія [Підручник] / Г.М.Кожина, В.Д. Мішиєв, В.І. Коростій та інші.; за ред.

- Г.М.Кожині, В.Д. Мішиєва,. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 376 с.
25. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики / Н.О.Марута, В.І.Коростій, Г.М.Кожина та інші. – К.: «Здоров'я», 2012. – 384 с.
  26. Штриголь Д.В., Вовк В.І. Загальна психопатологія: практикум – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. – 68 с.
  27. USMEL STEP 2 CK Lecture Notes 2017 Psychiatry, Epidemiology, Ethics, Patient Safety; Kaplan Medical,
  28. Essential Psychiatry. Murray, R.M. , Kendler, K.S., McGuffin, P. & others,
  29. Toronto Notes. Comprehensive medical reference and review for the (MCCQE) Part I & (USMLE) Step 2. By T.B. Marvasti & S. McQueen
  30. Comprehensive Textbook of Psychiatry (2 vols) Kaplan & Sadock; Pub: LippincottWilliams &Wilkins
  31. Diagnostic & Statistical Manual of Mental Disorders version 5 (DSM-5) [APA Press]
  32. Drugs & Alcohol Abuse: a clinical guide to diagnosis and treatment M A Schuckit; Pub: Plenum Medical Book Co.
  33. Fundamentals of Psychopharmacology Brian E Leonard; Pub: Wiley Blackwell
  34. Джейм Абрагам, Джеймс Л. Галлі. Клінічна онкологія. Посібник Бетезди. 5-е видання, переклад з англ. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. – 923 с.
  35. Онкологія: підручник / За ред. Г.В. Бондаря, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчука, Ю.В. Думанського та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 520 с.
  36. Онкологія: підручник / За ред. Г.В. Бондаря, Ю.В. Думанського, А.Ю. Поповича та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2015. – 576 с.
  37. Онкологія. Підручник 3-тє вид. / За ред. В.В. Севідова. Київ: Медицина, 2013. – 232 с.
  38. Наказ МОЗ №1422 від 29.12.2016 «Зміни до методики розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини».
  39. Рак в Україні, 2018–2019. Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної служби / Уклад.: З. П. Федоренко та ін. // Бюл. нац. канцер-реєстру України. – К., 2020. – № 21. – 101 с.
  40. Черенько С. М. Вузловий зоб та рак щитоподібної залози: які підходи до діагностики та лікування рекомендує Американська тиреоїдна асоціація у 2015 р. / С.
  41. М. Черенько // Міжнар. ендокринол. журн. – 2016.–№ 2 (74). – С. 65–75.
  42. Abeloff's Clinical Oncology 6 th edition / J. Niederhuber, J. Armitage J.Doroshov [et al.] // Elsevier.-2019.-2072p.
  43. Amin M.B. Edge S.B., Green F.L., et al. (Eds.) AJCC Cancer Staging Manual. 8 th edition. New York: Springer, 2017.
  44. Baxter N. Treatment of Colorectal Cancer, An Issue of Surgical Oncology Clinics of North America / N. Baxter. – Elsevier, 2014. – 440 p.
  45. Recommendations for initial evaluation, staging, and response assessment of Hodgkin and non-Hodgkin lymphoma: the Lugano classification. J Clin Oncol.2015.
  46. DeVita, Hellman, and Rosenberg's Cancer, Principles and Practice of Oncology 11th edition / V.T. DeVita Jr., T.S. Lawrence, S.A. Rosenberg // Philadelphia : Wolters Kluwer.- 2019.- 2390p.
  47. Eichenauer Da, Aleman BMP, Andre M, et al. Hodgkin lymphoma: ESMO Clinical Practice Guidelines for diagnosis, treatment and follow-up. Ann Oncol. May 23, 2018. <https://academic.oup.com/annonc/advance-article/doi/10.1093/annonc/mdy080/4999396>
  48. Eslick G. D. Rare Cancers, An Issue of Hematology / Oncology Clinics of North America / G. D. Eslick. – Saunders, 2012. – 240 p.
  49. Fleshman J. W. Laparoscopic Approaches in Oncology, An Issue of Surgical Oncology Clinics / J. W. Fleshman. – Elsevier, 2013. – 240 p.
  50. IASLC Thoracic Oncology, 2nd Edition / H. Pass, D. Ball, F. Scagliotti, G. Scagliotti. – Elsevier, 2018. – 704 p.
  51. International Manual of Oncology Practice - Principles of Medical Oncology/ Ramon Andrade de

- Mello, Blvare Tavares, Giannis Mounzios. – Springer, 2015.
52. Ito F. Immune Checkpoint Inhibitors in Cancer, 1st Edition / ed. by F. Ito, M. Ernstoff. – Elsevier, 2019. – 270 p.
  53. Hoffman and Abeloff's Hematology-Oncology Review, 1st Edition / C. Isaacs, S. Agarwala, B. Cheson, A. Ma, J. Marshall, N. Rizvi. – Elsevier, 2018. – 400 p.
  54. Manual of clinical oncology 8 th edition / B. Chmielowski, M. Territo. – Philadelphia: Wolters Kluwer, 2018. – 884 p.
  55. NCCN Clinical Practice Guidelines in Oncology. Version 3/2016. www.nccn.org.
  56. Oncology: textbook / V.I. Starikov, A.S. Khodak, I.Y. Galaychuk.- Kyiv : AUS Medicine Publishing, 2019 – 216 p.
  57. Seigel R.L., Miller K.D., Jemal A. Cancer Statistics, 2018. CA CANCER J CLIN 2018; 1:1-24. doi: 10.3322/caac.21442.
  58. Tanoue L. T. Lung Cancer: A Practical Approach to Evidence-Based Clinical Evaluation and Management, 1st Edition / L. T. Tanoue, F. C Detterbeck. – Elsevier, 2018. – 350 p.
  59. The MD Anderson surgical oncology handbook. 6 th edition / B.W. Feig, C.D. Ching. - Philadelphia: Wolters Kluwer, 2018. – 697 p.
  60. The Molecular Basis of Cancer, 4th Edition / J. Mendelsohn, P. M. Howley, M. A. Israel, J. W. Gray, C. B. Thompson. – Saunders, 2015. – 888 p.
  61. TNM Classification of Malignant Tumours. 8th edition / Chief James D. Brierley, Mary K. Gospodarowicz, Cristian Wittekind [and others]. – Oxford, UK; Hoboken, NJ, John Wiley and Sons, Inc.; 2017. 254 p.
  62. Watanabe T., Itabashi M., Shimada Y., Tanaka S., Ito Y., Ajioka Y., et al. Japanese Society for Cancer of the Colon and Rectum (JSCCR) Guidelines 2014 for treatment of colorectal cancer. Int J Clin Oncol. 2015.
  63. Практичні рекомендації Міжнародного товариства ультразвуку в акушерстві і гінекології (ISUOG) по виконанню ультразвукових досліджень плода. Інтернет ресурс: www.isuog.org/ISUOGGuidelines.
  64. Радіологія. Променева терапія. Променева діагностика [Текст] : підручник /О. В.Ковальський, Д. С. Мечев, В. П. Данилевич. — 2-ге вид. — Вінниця : Нова Книга, 2017. — 512 с. 153. Протоколи ультразвукових досліджень. Інтернет-ресурс: український портал ультразвукової діагностики. www.ultrasound.net.ua
  65. Паліативна та хоспісна допомога: підручник / [Вороненко Ю.В., Губський Ю.І., Князевич В.М., та ін.] за ред. Вороненка Ю.В., Губського Ю.І. - Вінниця: Нова книга, 2017. - 385 с.
  66. Радіологія: підручник / С.Ю. Кравчук — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 296 с.
  67. Радіологія (променева діагностика та променева терапія)/ за ред. М.М. Ткаченка – К.: Книга-плюс, 2016 – 424 с.
  68. Пилипенко М. І. Радіаційна онкологія. Навчальний посібник для студентів-медиків, інтернів та лікарів всіх спеціальностей. - ХНМУ, Харків, 2018 – 538 с.
  69. Мечев Д.С., Москалець О.І., Бондарук О.С., Щербіна О.В., Старчак Н.М. Радіоімунологічний аналіз в клінічній практиці. – К.: ВПЦ «Медицина України», 2014. – 102 с.
  70. Мягков О.П., Мягков С.О. Атлас променевої діагностики пухлин кісток і м'яких тканин. – Запоріжжя. – Шамрай Г.С. – 2017. – 296 с.
  71. Ковальський О.В., Мечев Д.С., Данилевич В.П. Радіологія (променева терапія, променева діагностика). – Вінниця: «Нова книга», 2013.- 518 с.
  72. Паліативно-хоспісна допомога: навчальний посібник / В. С. Тарасюк, Г.Б. Кучанська. – 2-е видання. – 2021 – 321 с.
  73. Радіаційна медицина: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. Затверджено МОН / За ред. М.І. Пилипенка. — К., 2013. — 232 с.
  74. Радіологія (тестові завдання) / Іващук О.І., Постевка І.Д., Бодяка В.Ю., Гушул І.Я. – Чернівці: БДМУ, 2017 – 552 с.
  75. Вибрані лекції з радіології / За ред. Пилипенка М.І. – Харків, 2012. – 102 с.

76. Радіаційна гігієна /Мурашко В.О., Д.С. Мечев, В.Г. Бардов та ін. – Вінниця: «Нова книга», 2013.- 368 с.
77. Білінський Б.Т. Медичні помилки в онкології. Львів: Афіша, 2013. –324 с. <https://www.twirpx.com/file/1832133/>
78. Норми радіаційної безпеки України. Доповнення: Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення (НРБУ-97/Д-2000). Київ, 2000.- 80 с.
79. Essential radiology for medical students, interns and residents // A.Ahuja. – OMF publishing. – 2017. – 518 p.
80. Handbook of Evidence-Based Radiation Oncology. 3rd edition. E.K. Hansen, M. Roach III – Springer, 2018. – 697 p.
81. Means of protection the Body from the effects of Ionizing Radiation: study guide / Т.О. Zhukova, V.F. Pocherniayeva, V.P. Bashtan. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2019. – 112 p.
82. Radiation medicine: textbook. D.A. Bazika, G.V. Kulinich, M.I. Pilipenko; as amended by M.I. Pilipenko. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2013, 224+6 p., ISBN: 978-617-505-241-9169.
83. Radiation Protection in Medical Radiography - E-Book. Mary Alice Statkiewicz Sherer, Paula J. Visconti, E. Russell Ritenour, Kelli Welch Haynes, 8th edition, ELSEVIER, 2018.
84. Radiation Physics and its applications in diagnostic radiological techniques- E-Book. Mahmood Radhi, Haider Qasim Hamood. ResearchGate, 2017.
85. Harris & Harris' The Radiology of Emergency Medicine / Kindle Edition by Thomas L. Pope Jr. (Author), Jr. John H. Harris (Author), Thomas L Pope Jr. MD (Editor), John H. Harris Jr. (Editor). 5th Edition. - Lippincott Williams & Wilkins, 2012. – 1025 p.
86. CT and MRI of the Whole Body, 2-Volume Set: 40th Anniversary Edition Hardcover – Illustrated, 2 Aug. 2016 by John R. Haaga MD FACR FSIR FSCBT FSRS (Autor), Daniel Boll MD FSCBT (Autor). 6 th edition. - ELSEVIER, 2016. – 2832 p.
87. Essentials of Nuclear Medicine Imaging: Expert Consult - Online and Print (Essentials of Nuclear Medicine Imaging (Mettler)) 6th Edition by Fred A. Mettler Jr. MD MPH, Milton J. Guiberteau MD FACR FACNM. - Saunders, 2012. – 624 p.
88. Thoracic Imaging: Pulmonary and Cardiovascular Radiology by W. Richard Webb, Charles B. Higgins. Third Edition. - LWW; 2016 – 986 p.
89. Top 3 Differentials in Radiology: A Case Review by William T. O'Brien. 2nd edition - Thieme, 2018. – 720 p.
90. Гнійно-септична хірургія. Навчальний посібник/ С.Шаповвал. – Медицина. – 2019.- 192с.
91. Загальна хірургія: підручник/ П.О. Герасимчук, С.Й. Запорожан, І.М. Дейкало та ін.: за ред. проф. П.О. Герасимчука. – Тернопіль: ТНМУ «Укрмедкнига», 2020. – 696 с.
92. Невідкладна хірургія. Підручник для студентів VI курсів медичних факультетів медичних вузів: / Авт. кол.: В.В. Бойко, В.М. Лісовий, В.А. Капустник, Л.Й. Гончаренко, І.А. Тарабан, В.В. Макаров та ін.; під ред. чл.-кор. НАМНУ, проф. В.В.Бойка; чл.-кор. НАМНУ, проф. В.М. Лісового – Харків., «НТМТ», видавництво, 2019. - 514 с.
93. Пантьо В. І. Загальна хірургія: навчальний посібник / В. І. Пантьо, В. М. Шимон, О. О. Болдіжар – Ужгород: ІВА, 2020. – 464 с.
94. Lof S, Cacciaguerra BA, Aljarrah R, Okorochoa C, Hilal MA, et al. Implementation of enhanced recovery after surgery for pancreatoduodenectomy increases the proportion of patients achieving textbook outcome: A retrospective cohort study. Pancreatology. 2020 May
95. Sun YM, Wang Y, Mao YX, Wang W. The safety and feasibility of enhanced recovery after surgery in patients undergoing pancreaticoduodenectomy: An updated meta-analysis. Biomed Res Int. 2020; 2020:7401276. Published 2020 May 8.
96. Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник / Ю. В. Вороненко [и др.] ; ред.: Ю. В. Вороненко, О. Г. Шекера, Л. В. Хімїон. - Київ : Видавець Заславський О.Ю., 2018. - 602 с.
97. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: навчальний посібник. / А. С. Свінціцький, О. О.Абрагамович, П. М. Боднар та ін.; За ред. проф. А. С. Свінціцького. – ВСВ «Медицина», 2014. – 1272 с.

98. Внутрішні хвороби : нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів старших курсів мед. унів., резидентів, слухачів закл. післядиплом. освіти, що готують фахівців у галузі "Охорона здоров'я" зі спец. "Внутрішні хвороби" : у 2 ч. / за ред. Л. В. Глушка. - Київ : Медицина, 2019.
99. Внутрішня медицина : підручник / Р. О. Сабадишин [и др.] ; ред. Р. О. Сабадишин. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 552 с.
100. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III – IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини. підручник 3-тє вид., переробл. і допов. / За редакцією В. М. Коваленка. Укл.: Н.М. Шуба, О.Г. Несукай, О.П. Борткевич. – К.МОРІОН, 2019. – 960 с.
101. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. – Краків: Практична медицина, 2018. – С.127-456.
102. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Долженко М.М. та ін. Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря. – 2017. – 414 с.
103. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. проф. В. М. Коваленка, проф. М. І. Лутая, проф. Ю. М. Сіренка. – Київ: Асоціація кардіологів України, 2016. – 128 с.
104. Диференціальна діагностика основних синдромів при захворюваннях органів дихання та додаткові матеріали з фтизіатрії: Навчальний посібник / За ред. проф. Л. Д. Тодоріко–БДМУ Чернівці: Медуніверситет, 2011. – 320 с.
105. Тодоріко Л.Д., Бойко А.В. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії: Навчальний посібник для самостійної роботи студентів старших курсів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Медкнига, 2013. – 432 с.
106. Національний підручник з ревматології / За ред. В.М. Коваленка, Н.М. Шуби. – К.: МОРІОН, 2013 – 672 с.
107. Внутрішня медицина: Ревматологія: навчальний посібник (ВНЗ післядипломної освіти) / В.Є. Кондратюк, М.Б. Джус. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 272 с.
108. Внутрішня медицина: Ревматологія: навчальний посібник (ВНЗ післядипломної освіти) / В.Є. Кондратюк, М.Б. Джус. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 272 с.
109. Ендокринологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 3, перероб. та доп. – Вінниця. Нова Книга, 2013. – 480с.
110. Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Маньковський Б.М. та ін. Актуальні питання ендокринології у практиці сімейного лікаря. – 2019. – 132 с.
111. Гастроентерологія: підручник у 2-х томах / За редакцією Харченко Н.В., Бабака О.Я. 2-е вид., переробл., доповн. Кіровоград.: Поліум, 2017. Т. 2. 432 с.,
112. Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях [Текст] : навчальний посібник / М. І. Швед [и др.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2020. - 312 с.
113. Іванов Д.Д. Актуальні питання нефрології у практиці сімейного лікаря. - 2015. – 328 с.
114. Андрєєва Е. Н. Ендокринна гінекологія в таблицях та схемах для практикуючих лікарів 2020 рік 2-е вид. - 176с.
115. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання. «Медицина»,2020 - 424 с.
116. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 2. Гінекологія: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 3-є видання. «Медицина», 2020 - 376 с, 8іл.
117. Акушерство [Текст] : підруч. для студ. стомат. факульт. вищ. мед. навч. закл. України III-IV р. акред. (лист МОНУ від 04.06.2015 №1/11-7768) / за ред. В.К. Ліхачова [Ліхачов В.К., Добровольська Л.М., Ляховська Т.Ю., Удовицька Н.О., Макаров О.Г., Тарановська О.О.]. - Полтава : Дивосвіт, 2015. - 336 с.
118. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник / Ф.С. Глумчер, Л.П. Чепкий, Л.В. Новицька-Усенко та ін. — 4-е видання. Видавництво: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021 - 360 с.

119. Багатько О. В Ретроспективний аналіз анамнезу жінок із трубно-перитонеальною формою безпліддя/ Здоров'я населення: тенденції та прогнози// Вісник соціальної гігієни та організації, охорони здоров'я України. 2018. № 4 (78): DOI 10.11603/16812786.2018.4.1001; ISSN 1681-2786.
120. Венцківський Б.М., Грищенко В.І., Щербина М.О. Акушерство і гінекологія. В 2 книгах. Книга 1. Акушерство.: Медицина, 2020. - 416с.
121. Венцківський Б.М., Грищенко В.І., Щербина М.О. Акушерство і гінекологія. У 2 книгах. Книга 2. Гінекологія.: Медицина, 2020. - 376С., іл.
122. Венцківський, Б. М.; Венцківська, І. Б.; Лакатош, В. П.; Товстановська, В. О.; Вітовський, Я. М.; Методичні вказівки для викладачів щодо організації навчального процесу з гінекології [Текст] : напрям підгот.: "Охорона здоров'я", спец. "Медицина". - Київ : Інтермед, 2016 .
123. Валовіна, А. М. Практикум з гінекології [Текст]: навч. посібн. для студ. мед. коледжів/училищ / А. М. Валовіна. - К : ВСВ "Медицина", 2019. - 96 с
124. Бачинська, І. І. Практикум з акушерства [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. мед. навч. закл. спец. "Медсестринство" та "Акушерська справа" / І. І. Бачинська. - К.: ВСВ "Медицина", 2019. - 104 с.
125. Гістологія, цитологія та ембріологія. Атлас // Степаненко О., Мірошніченко О., Зайченко Л./ Медицина 2020. -152с.
126. Гичка Н. М., Щерба О. А., Ластовецька Л. Д . Запальні захворювання органів малого таза: сучасні уявлення про етіологію, принципи діагностики та лікування Здоров'я жінки. 2020.2(148): 7–14; doi 10.15574/HW.2020.148.7 66. Громова А., Катеренчук І. Захворювання серцево-судинної системи та вагітність.: Медкнига, 2020.- 120с.
127. Запорожан В.М. Акушерство і гінекологія. Книга 2. Гінекологія: Підручник.- 4-е видання. К.: Здоров'я, 2020.- 256 с.
128. Запорожан В.М., Цегельський М.Р. Гінекологічна патологія. – Атлас. Навч. посібник – Одеса, ОДМУ, 2021 -308 с.
129. Екстрена та невідкладна медична допомога в запитаннях і відповідях [Текст] : навчальний посібник / М. І. Швед [и др.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2020. - 312 с.
130. Ендокринологія. Національний підручник, 5-е видання. Боднар П.М., Комісаренко Ю.І., Михальчишин Г.П.- Нова книга, 2020.-536 с.
131. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон/ Для студентів медичних факультетів закладів вищої освіти, лікарів, інтернів, викладачів, науковців, фахівців-практиків у галузі акушерства та гінекології// (Elsevier Limited) Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021.- 454 с. ISBN: 978-617-505-882-4
132. Краснопольський В. І., Буянова Л.М. Оперативна гінекологія 4-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 201., - 320с.
133. Кузьміна О.О., Щербина М.О. Основи перинатальної медицини : Медицина 2017 – 152с.
134. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / Є. І. Шоріков [и др.] ; Буковинський держ.мед.ун-т. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 512 с.
135. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. Том 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона. / переклад Davidson's Principles and Practice of Medicine, 23rd edition Elsevier Limited (українська) «Медицина», 2021.- 800 с.
136. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. - 5-е вид. перероблене і доповн.«Медицина» 2023, 560с.
137. Ліхачов, В. К. Гінекологія: керівництво. 2-е видання / В. К. Ліхачов. - Вінниця : Нова книга, 2021. - 688 с.
138. НДПД Клінічні протоколи надання медичної допомоги "Акушерство, гінекологія, неонатологія" в 2- томах. НДПД. МОЗ України

139. Назарова І.Б., Самойленко В.Б. Фізіологічне акушерство. : Медицина , 2018 .- 408с., іл.
140. Невідкладні стани в акушерстві та гінекології [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III р. акред. спец. 223 "Медсестринство" / за ред. Генік Н.І./Басюга І.О., Гінчицька Л.В., Жураківський В.М., Кінаш Н.М., Кравчук І.В., Курташ Н.Я., Куса О.М., Ласитчук О.М., Левицький І.В., Нейко О.В., Пахаренко Л.В., Сніжко Т.Б., Тимко І.С., Гвоздецька Г.С./ - 1 вид. - Івано-Франківськ, 2019. - 122 с.
141. Навчально-методичний посібник із акушерства та гінекології для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту [Текст] : Крок М. "Лікувальна справа", I-III р. акред. а. // Жукуляк О.М., Гвоздецька Г.С./ - Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2019. - 58 с.
142. Наказ № 449 [16.05.2016 Уніфікований клінічний протокол «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини»](#)
143. Наказ № 353 [13.04.2016. Стандартизація медичної допомоги при аномальних маткових кровотечах](#)
144. Наказ № 319 [06.04.2016 Стандартизація медичної допомоги при генітальному ендометріозі](#)
145. Наказ № 205 [08.04.2015 Порядок надання медичної допомоги жінкам з багатоплідною вагітністю](#)
146. Наказ № 51 [06.02.2015 Порядок транспортування вагітних, роділь та породіль в Україні](#)
147. Наказ № 225 [28.03.2014. Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні. Частина 1 і Частина 2](#)
148. Наказ [24.03.2014 № 205. Внесення змін до наказів Міністерства охорони здоров'я України № 782 від 29 грудня 2005 року та № 676 від 31 грудня 2004 року. Частина 1 і Частина 2](#)
149. Наказ [02.04.2014 № 236. Стандартизація медичної допомоги при дисплазії та раку шийки матки. Частина 1 і Частина 2](#)
150. [Наказ МОЗ України від 17.06.2022 р. № 1039](#) Менопаузальні порушення та інші розлади в перименопаузальному періоді.
151. Наказ 1.08.2014 № 551. Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні
152. Наказ 4.05.2013 № 423. Порядок надання комплексної медичної допомоги вагітній жінці під час небажаної вагітності
153. Наказ [28.11.2013 № 1024. Порядок транспортування новонароджених дітей високого перинатального ризику в Україні](#)
154. Наказ [08.10.2013 № 868. Стандартизація медичної допомоги при бронхіальній астмі](#)
155. Наказ [14.01.2013 №16. Консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування](#)
156. Наказ [28.09.2012 № 751. Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України](#)
157. Наказ [14.12.2012 № 1053. Апробація методології дослідження тяжкої материнської захворюваності, що становить загрозу для життя жінки](#)
158. Наказ [03.08.2012 № 612. Форми первинної облікової документації та звітності з питань моніторингу заходів профілактики передачі ВІЛ від матері до дитини, інструкцій щодо їх заповнення. Частина 1 і Частина 2](#)
159. Наказ [01.10.2012 № 764. Ведення вагітності і пологів у вагітних із пренатально встановленими вродженими вадами серця плода](#)
160. Наказ [15.07.2011 № 417. Про організацію амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Частина 1, Частина 2 і Частина 3](#)
161. [Наказ 04.04.2012 № 236. Організація контролю та профілактики післяопераційних гнійно-запальних інфекцій, спричинених мікроорганізмами, резистентними до дії антимікробних препаратів.](#)

162. Неонатологія Підручник в 3-х томах Знаменська Т.К., Антипкін Ю.Г., Аряєв М.Л. та ін. Видавництво: Магнолія, 2020. – Т.1 – 398 с.
163. Неонатологія П.А. Мазманян · 2020 — [Т. К. Знаменська, Ю. Г. Антипкін, М. Л. Аряєв та ін.]; за ред. Т. К. Знаменської. – Львів : Видавець Марченко Т. В., 2020. – Т. 2. – 456 с.
164. Онкологія: підручник / За ред. Г.В. Бондаря, А.І. Шевченко, І.Й. Галайчука, Ю.В. Думанського та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 520 с.
165. Пащенко С.М., Резніченко Г.І., Волошин М.А. Діагностика та лікування хворих на дисгормональні захворювання молочних залоз: Запоріжжя: Просвіта, 2021.-152 с.
166. Степанківська О., Щербина М. Гінекологія: 2-е видання .Медицина, 2020. - 432с.
167. Щерба О.А., Ластовецька Л.Д., Половинка В.О., Шако В.А. Клінічні аспекти асоційованих кандидозно-герпетичних вульвовагінітів // HEALTH OF WOMAN – 2019. – № 7 (143). – С. 85–89.
168. Яворський, П. В. Практикум з фантомного акушерства [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. I-III р. акред. / П. В. Яворський, В. Й. Шатило, Т. І. Яворська. - 2е вид., переробл. і доповн. - К: ВСВ"Медицина", 2017. - 144 с.
169. Anesthesiology and intensive care: textbook / F.S. Hlumcher, Yu.L. Kuchyn, S.O. Dubrov et al. — 3rd edition/Ф.С. Глумчер, Ю.Л. Кучин, С.О. Дубров та ін.; за редакцією Ф.С. Глумчера, С.О. Дуброва (англійська) 3-є вид. (перероблене і доповнене)«Медицина» 2021 - 312 с.
170. Bhattacharya S., Hamilton M. Reproductive Medicine for the MRCOG. Cambridge University Press, 2021:182p.
171. Deswall V., Kumavat N., Purobit T. A rare case of Herlyn-Werner-Wunderlich syndromewith pregnancy [The Egyptian Journal of Radiology and Nuclear Medicine 47\(4\)](#), 2016,
172. Mahmood T., Ventura C.V., Messinis I. The EBCOG Postgraduate Textbook of Obstetrics & Gynaecology : Obstetrics & Maternal-Fetal Medicine, 2021.- 480 p.
173. Obstetrics & gynecology [Текст]: texbook for students of institutions of higher medical education of the III-IV levels of acc.(MPHU). V.1 : Obstetrics / ed. by V.I. Gryshchenko /Gryshchenko V. I., Shcherbina M.O., Kaminskyi V.V., Markin L.V. - in two volumes. - K. : AUS Medicine publishing, 2014. - 392 p
174. Obstetrics & gynecology [Текст]: texbook for students of institutions of higher medical education of the III-IV levels of acc.(MPHU). V.2 : Gynecology / ed. by V.I. Gryshchenko. - in two volumes. - K.: AUS Medicine publishing, 2020. - 352 p.
175. Obstetrics and Gynecology Mount Sinai Expert Guides/Edited by Rhoda Sperling 2020: 416p.
176. Ostafiichuk, S. O. Lecture notes in obstetrics [Текст] : Ehe manual is designated for the English-speaking students of the 4-6 th courses of medical higher schools. / S. O. Ostafiichuk, N. I. Genyk. - Ivano-Frankivsk, 2016. - 332 p.
177. Sexually Transmitted Infections Treatment Guidelines, 2021US Department of Health and Human S Morbidity and Mortality Weekly Report Recommendations and Reports / Vol.70. No. 4 July 23, 2021
178. Thomson A., Owen Ph., Maqowan B.A. Clinical Obstetrics and Gynaecology. Elsevier Health service, 2018.-416p.
179. Victoria L Handa, Linda van LeTe Linde's Operative Gynecology. Lippincott Williams and Wilkins, 2019: 848p
180. Wiesenfeld HC, Hillier SL, Meyn LA, et al. Subclinical pelvic inflammatory disease and infertility. Obstet Gynecol 2021;120: 37– 43. <https://doi.org/10.1097/AOG.0b013e31825a6bc9>; PMID:22678036
181. Yoong Wai, Lodhi W., Govind A.How to Perform Operative Procedures in Obstetrics and Gynaecology John Wiley & Sons Inc; NY, US; 2020:136.
182. Hall V, Avulakunta ID. Hemolytic Diseases of the Newborn. [Updated 2022 Nov 22]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557423/>
183. Bhattacharya S., Hamilton M. Reproductive Medicine for the MRCOG. Cambridge University Press, 2021:182p.
184. Deswall V., Kumavat N., Purobit T. A rare case of Herlyn-Werner-Wunderlich syndromewith pregnancy [The Egyptian Journal of Radiology and Nuclear Medicine 47\(4\)](#), 2016:101.

185. Mahmood T., Ventura C.V., Messinis I. The EBCOG Postgraduate Textbook of Obstetrics & Gynaecology : Obstetrics & Maternal-Fetal Medicine, 2021.- 480 p.
186. Obstetrics & gynecology [Текст] : textbook for students of institutions of higher medical education of the III-IV levels of acc.(MPHU). V.1 : Obstetrics / ed. by V.I. Gryshchenko /Gryshchenko V. I., Shcherbina M.O., Kaminskyi V.V., Markin L.V. - in two volumes. - K. : AUS Medicine publishing, 2014. - 392 p
187. Obstetrics & gynecology [Текст]: textbook for students of institutions of higher medical education of the III-IV levels of acc.(MPHU). V.2 : Gynecology / ed. by V.I. Gryshchenko. - in two volumes. - K. : AUS Medicine publishing, 2020. - 352 p.
188. Obstetrics and Gynecology Mount Sinai Expert Guides/Edited by Rhoda Sperling 2020: 416p.
189. Ostafiichuk, S. O. Lecture notes in obstetrics [Текст] : Ehe manual is designated for the English-speaking students of the 4-6 th courses of medical higher schools. / S. O. Ostafiichuk, N. I. Genyk. - Ivano-Frankivsk, 2016. - 332 p.
190. Sexually Transmitted Infections Treatment Guidelines, 2021US Department of Health and Human S Morbidity and Mortality Weekly Report Recommendations and Reports / Vol. 70 . No. 4 July 23, 2021
191. Thomson A., Owen Ph., Maqowan B.A. Clinical Obstetrics and Gynaecology. Elsevier Health service, 2018.-416p.
192. Victoria L Handa , Linda van LeTe Linde's Operative Gynecology. Lippincott Williams and Wilkins, 2019: 848p/
193. Wiesenfeld HC, Hillier SL, Meyn LA, et al. Subclinical pelvic inflammatory disease and infertility. *Obstet Gynecol* 2021;120:37–
194. Yoong Wai, Lodhi W. , Govind A.How to Perform Operative Procedures in Obstetrics and Gynaecology John Wiley & Sons Inc; NY, US; 2020:136.
195. Курс лекцій з клінічної кардіології./ О.О.Бутко, К.М.Єщенко, А.В.Жадан, К.Ю.Кіношенко, Г.І.Коліушко, Н.Є.Міщук, О.Е.Матузок, Л.М.Нікіфорова, О.Г.Почепцова, О.В.Радченко, С.М.Сухова, В.Й.Целуйко, М.Ф.Шустваль, Л.М.Яковлева/ За редакцією проф. В.Й.Целуйко. – Київ, 2020. – 592 с.
196. Соловйов О. «ХСН у хворих на ЦД 2 типу: нові рекомендації» *Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя» № 3 (496)*, 2021 р.
197. Міщук Н.Є., Матузок О.Е. «Зміни ЕКГ при кардіоміопатіях», , 2020, 19с.
198. Довідник з кардіології під ред. Целуйко В.Й., 2017, 423с
199. Целуйко В. Й. «Кардіоміопатії». Навч. посіб. – Х., 2017, - 27с.
200. Міщук Н. Є. «Міокардити» Навч. посіб. – Х., 2017, - 25с.
201. Н.Є. Міщук, І.В. Кузнецов. «Перикардити» Навч. посіб. – Х., 2017, -23с.
202. О.Г. Почепцова «ЕКГ при інфаркті міокарда» Навч. посіб. – Х., 2020, - 9. «Функціональна діагностика»: підручник під ред. Жарінов О.Й., 2018, 732с 5.
203. Марко Тубаро Европейское руководство по неотложной кардиологии / Марко Тубаро, Паскаль Вранкс и др. – ГЕОТАР – Медиа, 2017. – Р. 736 – 742.
204. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування / За ред. В.М. Коваленка, М.І. Лутая, Ю.М. Сіренка, О.С. Сичова, 3-тє вид., переробл. І доповн. – К.: МОРІОН, 2018. – 224 с.
205. Целуйко В.Й., Бутко О.О. «Кардіоміопатії». Навч. посіб. – Х. 2017, - 30 с.
206. Яковлева Л.М. «Раптова кардіальна смерть». Навч. посіб. – Х., 2016, - 23 с.
207. Целуйко В.Й. Перипартальна кардіоміопатія / В.Й. Целуйко, О.О. Бутко // *Ліки України.* – 2019. – №8 (234). – С. 47-52.
208. Бутко О.О. Інфарктоподібні зміни електрокардіограми / О.О. Бутко // *Ліки України.* – 2020. – №5 (241). – С. 29-34. DOI: [https://doi.org/10.37987/1997-9894.2020.5\(241\).214033](https://doi.org/10.37987/1997-9894.2020.5(241).214033)
209. Целуйко В.Й. Правошлуночкова аритмогенна кардіоміопатія / В.Й. Целуйко, О.О. Бутко // *Ліки України.* – 2021. – №3 (249). – С. 38-42. DOI: [https://doi.org/10.37987/1997-9894.2021.3\(249\).238044](https://doi.org/10.37987/1997-9894.2021.3(249).238044)
210. Жадан, А. В. (2022). Огляд рекомендацій Європейського товариства кардіологів з питань ведення пацієнтів із клапанними вадами серця. *Ліки України*, (1(257), 37–44.

[https://doi.org/10.37987/1997-9894.2022.1\(257\).264302](https://doi.org/10.37987/1997-9894.2022.1(257).264302)

211. Жадан, А. В. (2022). Огляд рекомендацій Європейського товариства кардіологів з питань ведення пацієнтів із клапанними вадами серця. *Ліки України*, (1(257)), 37–44. [https://doi.org/10.37987/1997-9894.2022.1\(257\).264302](https://doi.org/10.37987/1997-9894.2022.1(257).264302)
212. Яковлева Л.М. Пароксизмальні тахікардії// *Ліки України*.- 2020.- №6 – С 22-28.
213. Яковлева Л.М. « Симпатический овердрайв і раптова серцева смерть з акцентом на бісопролол » *Ліки України*.- 2020.- №2 (238) – С 36-41.
214. Lee HJ, Kim HK, Lee SC, Kim J, Park JB, Hwang IC, et al. Supplementary role of left ventricular global longitudinal strain for predicting sudden cardiac death in hypertrophic cardiomyopathy. *Eur Heart J Cardiovasc Imaging*. 2022;23(8):1108-1116. DOI: <https://doi.org/10.1093/ehjci/jeab187>
215. Garcia-Pavia P, Rapezzi C, Adler Y, et al. Diagnosis and treatment of cardiac amyloidosis: a position statement of the ESC Working Group on Myocardial and Pericardial Diseases. *Eur Heart J*. 2021;42:1554–1568. <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab072>
216. Kittleson M, Ruberg F, et al. 2023 ACC Expert Consensus Decision Pathway on Comprehensive Multidisciplinary Care for the Patient With Cardiac Amyloidosis. *J Am Coll Cardiol*. null2023, 0 (0) .<https://doi.org/10.1016/j.jacc.2022.11.022>
217. Jamal F, Rosenzweig M. Amyloidosis with Cardiac Involvement: Identification, Characterization, and Management. *Curr Hematol Malig Rep*. 2021;16(4):357-366. doi: 10.1007/s11899-021-00626-4.
218. Giancaterino S, Urey MA, Darden D, Hsu JC. Management of Arrhythmias in Cardiac Amyloidosis. *JACC Clin Electrophysiol*. 2020 Apr;6(4):351-361. doi: 10.1016/j.jacep.2020.01.004.
219. Stern LK, Patel J. Cardiac Amyloidosis Treatment. *Methodist DeBakey Cardiovasc J*. 2022;18(2):59-72. doi: 10.14797/mdcvj.1050.
220. Adam RD, Coriu D, Jercan A, Bădeliță S, Popescu BA, Damy T, Jurcuț R. Progress and challenges in the treatment of cardiac amyloidosis: a review of the literature. *ESC Heart Fail*. 2021;8(4):2380-2396. doi: 10.1002/ehf2.13443.
221. Izumiya Y, Hayashi H, Ishikawa H, Shibata A, Yoshiyama M. How to Identify Transthyretin Cardiac Amyloidosis at an Early Stage. *Intern Med*. 2021 Jan 1;60(1):1-7. doi: 10.2169/internalmedicine.5505-20.
222. Pelliccia A, Sharma S, Gati S et al. 2020 ESC Guidelines on sports cardiology and exercise in patients with cardiovascular disease: The Task Force on sports cardiology and exercise in patients with cardiovascular disease of the European Society of Cardiology (ESC), *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 1, 1 January 2021, Pages 17–96, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa605>
223. Dohy Z, Vereckei A, Horvath V, et al. How are ECG parameters related to cardiac magnetic resonance images? Electrocardiographic predictors of left ventricular hypertrophy and myocardial fibrosis in hypertrophic cardiomyopathy. *Ann Noninvasive Electrocardiol*. 2020;25:e12763. <https://doi.org/10.1111/anec.12763>
224. Tangwiwat C, Kaolawanich Y, Krittayaphong R. Electrocardiographic predictors of myocardial fibrosis and apical hypertrophic cardiomyopathy. *Ann Noninvasive Electrocardiol*. 2019;24:e12612. <https://doi.org/10.1111/anec.12612>
225. Norrish G, Topriceanu C, Qu C et al. The role of the electrocardiographic phenotype in risk stratification for sudden cardiac death in childhood hypertrophic cardiomyopathy. *Eur J Prev Cardiol*. 2022 Mar 30;29(4):645-653. doi: 10.1093/eurjpc/zwab046.
226. Musumeci B, Tini G, Russo D, Sclafani M, Cava F, Tropea A, Adduci C, Palano F, Francia P, Autore C. Left Ventricular Remodeling in Hypertrophic Cardiomyopathy: An Overview of Current Knowledge. *Journal of Clinical Medicine*. 2021; 10(8):1547. <https://doi.org/10.3390/jcm10081547>
227. Tseluyko Vira Yosipivna, Butko Olena Oleksandrivna and Konstantin Yulianovich Kinoshenko “Prognostic Value of Different Electrocardiographic Patterns in Hypertrophic Cardiomyopathy Patients”. *EC Cardiology* 9.7 (2022): 04-17.

228. V Tseluyko, O Butko. CLINICAL AND INSTRUMENTAL PARAMETERS IN PATIENTS WITH HYPERTROPHIC CARDIOMYOPATHY WITH DIFFERENT CLASSES OF HEART FAILURE - Scientific Collection «InterConf» - 2022. – № 120 – p. 181-184
229. Abdul-Rahim AH, Shen L, Rush CJ, Jhund PS, Lees KR, McMurray JJV, VICCTA-Heart Failure Collaborators. Effect of digoxin in patients with heart failure and mid-range (borderline) left ventricular ejection fraction. *Eur J Heart Fail* 2018;20:1139–1145.
230. Chioncel O., Lainscak M., Seferovic P.M. et al. Epidemiology and one-year outcomes in patients with chronic heart failure and preserved, mid-range and reduced ejection fraction: an analysis of the ESC Heart Failure Long-Term Registry. *European Journal of Heart Failure*. 2017; 12:1-12. DOI: 10.1002/ejhf.813.
231. Kelly J.P., Men R.J., Mebazaa A. et al. Patient selection in heart failure with preserved ejection fraction clinical trials. *J Am Coll Cardiol*. 2015 Apr 28;65(16):1668-1682. DOI: 10.1016/j.jacc.2015.03.043.
232. Koh A.S., Tay W.T., Teng T.H.K. et al. A comprehensive population-based characterization of heart failure with mid-range ejection fraction. *European Journal of Heart Failure*. 2017:1-11.
233. Rickenbacher P., Kaufmann B.A., Maeder M.T. et al. Heart failure with mid-range ejection fraction: a distinct clinical entity? Insights from the Trial of Intensified versus standard Medical therapy in Elderly patients with Congestive Heart Failure (TIME-CHF). *Eur J Heart Fail* 2017 12 15;19(12):1586-1596.
234. Seferovic P.M., Ponikowski P., Anker S.D. et al. Clinical practice update on heart failure 2019: pharmacotherapy, procedures, devices and patient management. An expert consensus meeting report of the Heart Failure Association of the European Society of Cardiology. *Eur J Heart Fail*. 2019 Oct;21(10):1169-1186.
235. Solomon SD, McMurray JJV, Anand IS, Ge J, Lam CSP, Maggioni AP, Martinez F, Packer M. and etc. MPPARAGON-HF Investigators and Committees. Angiotensin-neprilysin inhibition in heart failure with preserved ejection fraction. *N Engl J Med* 2019;381:1609–1620.
236. Theresa A McDonagh, Marco Metra, Marianna Adamo, Roy S Gardner, Andreas Baumbach, Michael Böhm, Haran Burri, Javed Butler, Jelena Čelutkienė, Ovidiu Chioncel ... Show more. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure: Developed by the Task Force for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure of the European Society of Cardiology (ESC) With the special contribution of the Heart Failure Association (HFA) of the ESC . *Eur Heart J* 2021; 1-128.
237. Vedin O., Lam C.S., Koh A.S. et al. Significance of ischemic heart disease in patients with heart failure and preserved, midrange, and reduced ejection fraction: a nationwide cohort study. *Circ Heart Fail*. 2017; 10(6):1-9 DOI: Thygesen K, Alpert JS, Jaffe AS, Chaitman BR, Bax JJ, Morrow DA, et al. Fourth universal definition of myocardial infarction (2018). *J Am Coll Cardiol*. 2018; 72 (18): 22312264. doi: 10.1016/j.jacc.2018.08.1038.
238. Chapman AR, Shah ASV, Lee KK, Anand A, Francis O, Adamson P, McAllister DA, Strachan F, Newby DE, Mills NL. Long term outcomes in patients with type 2 myocardial infarction and myocardial injury. *Circulation* 2018;137:1236–1245).
239. Lee HJ, Kim HK, Lee SC, Kim J, Park JB, Hwang IC, et al. Supplementary role of left ventricular global longitudinal strain for predicting sudden cardiac death in hypertrophic cardiomyopathy. *Eur Heart J Cardiovasc Imaging*. 2022;23(8):1108-1116. DOI: <https://doi.org/10.1093/ehjci/jeab187>
240. Garcia-Pavia P, Rapezzi C, Adler Y, et al. Diagnosis and treatment of cardiac amyloidosis: a position statement of the ESC Working Group on Myocardial and Pericardial Diseases. *Eur Heart J*. 2021;42:1554–1568. <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab072>
241. Kittleson M, Ruberg F, et al. 2023 ACC Expert Consensus Decision Pathway on Comprehensive Multidisciplinary Care for the Patient With Cardiac Amyloidosis. *J Am Coll Cardiol*. null2023, 0 (0) .<https://doi.org/10.1016/j.jacc.2022.11.022>
242. Jamal F, Rosenzweig M. Amyloidosis with Cardiac Involvement: Identification, Characterization, and Management. *Curr Hematol Malig Rep*. 2021;16(4):357-366. doi: 10.1007/s11899-021-00626-4.
243. Giancaterino S, Urey MA, Darden D, Hsu JC. Management of Arrhythmias in Cardiac

- Amyloidosis. *JACC Clin Electrophysiol.* 2020 Apr;6(4):351-361. doi: 10.1016/j.jacep.2020.01.004.
244. Stern LK, Patel J. Cardiac Amyloidosis Treatment. *Methodist Debaquey Cardiovasc J.* 2022;18(2):59-72. doi: 10.14797/mdcvj.1050.
245. Adam RD, Coriu D, Jercan A, Bădeliță S, Popescu BA, Damy T, Jurcuț R. Progress and challenges in the treatment of cardiac amyloidosis: a review of the literature. *ESC Heart Fail.* 2021;8(4):2380-2396. doi: 10.1002/ehf2.13443.
246. Izumiya Y, Hayashi H, Ishikawa H, Shibata A, Yoshiyama M. How to Identify Transthyretin Cardiac Amyloidosis at an Early Stage. *Intern Med.* 2021 Jan 1;60(1):1-7. doi: 10.2169/internalmedicine.5505-20.
247. Pelliccia A, Sharma S, Gati S et al. 2020 ESC Guidelines on sports cardiology and exercise in patients with cardiovascular disease: The Task Force on sports cardiology and exercise in patients with cardiovascular disease of the European Society of Cardiology (ESC), *European Heart Journal*, Volume 42, Issue 1, 1 January 2021, Pages 17–96, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehaa605>
248. Dohy Z, Vereckei A, Horvath V, et al. How are ECG parameters related to cardiac magnetic resonance images? Electrocardiographic predictors of left ventricular hypertrophy and myocardial fibrosis in hypertrophic cardiomyopathy. *Ann Noninvasive Electrocardiol.* 2020;25:e12763. <https://doi.org/10.1111/anec.12763>
249. Tangwiwat C, Kaolawanich Y, Krittayaphong R. Electrocardiographic predictors of myocardial fibrosis and apical hypertrophic cardiomyopathy. *Ann Noninvasive Electrocardiol.* 2019;24:e12612. <https://doi.org/10.1111/anec.12612>
250. Norrish G, Topriceanu C, Qu C et al. The role of the electrocardiographic phenotype in risk stratification for sudden cardiac death in childhood hypertrophic cardiomyopathy. *Eur J Prev Cardiol.* 2022 Mar 30;29(4):645-653. doi: 10.1093/eurjpc/zwab046.
251. Musumeci B, Tini G, Russo D, Sclafani M, Cava F, Tropea A, Adduci C, Palano F, Francia P, Autore C. Left Ventricular Remodeling in Hypertrophic Cardiomyopathy: An Overview of Current Knowledge. *Journal of Clinical Medicine.* 2021; 10(8):1547. <https://doi.org/10.3390/jcm10081547>
252. Delesalle G, Bohbot Y, Rusinaru D, Delpierre Q, Marechaux S, Tribouilloy C. Characteristics and prognosis of patients with moderate aortic stenosis and preserved left ventricular ejection fraction. *J Am Heart Assoc* 2019;8:e011036
253. Cote N, Clavel MA. Sex differences in the pathophysiology, diagnosis, and management of aortic stenosis. *Cardiol Clin* 2020;38:129_138.
254. Tribouilloy C, Bohbot Y, Rusinaru D, Belkhir K, Diouf M, Altes A, Delpierre Q, Serbout S, Kubala M, Levy F, Marechaux S, Enriquez Sarano M. Excess mortality and undertreatment of women with severe aortic stenosis. *J Am Heart Assoc* 2021;10:e018816
255. Strange G, Stewart S, Celermajer D, Prior D, Scalia GM, Marwick T, Ilton M, Joseph M, Codde J, Playford D, National Echocardiography Database of Australia contributing sites. Poor long-term survival in patients with moderate aortic stenosis. *J Am Coll Cardiol* 2019;74:1851_1863.
256. Mack MJ, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Mishell JM, Whisenant BK, Grayburn PA, Rinaldi MJ, Kapadia SR, Rajagopal V, Sarembock IJ, Brieke A, Rogers JH, Marx SO, Cohen DJ, Weissman NJ, Stone GW, COAPT Investigators. 3-Year outcomes of transcatheter mitral valve repair in patients with heart failure. *J Am Coll Cardiol* 2021;77:1029_1040.
257. Giustino G, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Grayburn PA, Kapadia SR, Cohen DJ, Kotinkaduwa LN, Weissman NJ, Mack MJ, Stone GW. NYHA functional classification and outcomes after transcatheter mitral valve repair in heart failure: the COAPT Trial. *JACC Cardiovasc Interv* 2020;13:2317_2328.
258. Malik UI, Ambrosy AP, Ku IA, Mishell JM, Kar S, Lim DS, Whisenant BK, Cohen DJ, Arnold SV, Kotinkaduwa LN, Lindenfeld J, Abraham WT, Mack MJ, Stone GW. Baseline functional capacity and transcatheter mitral valve repair in heart failure with secondary mitral regurgitation. *JACC Cardiovasc Interv* 2020;13:2331_2341.

259. Kosmidou I, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Mishell JM, WhisenantBK, Kipperman RM, Boudoulas KD, Redfors B, Shahim B, Zhang Z, Mack MJ, Stone GW. Transcatheter mitral valve repair in patients with and without cardiac resynchronization therapy: the COAPT Trial. *Circ Heart Fail* 2020;13:e007293.
260. Mack MJ, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Mishell JM, Whisenant BK, Grayburn PA, Rinaldi MJ, Kapadia SR, Rajagopal V, Sarembock IJ, Brieke A, Rogers JH, Marx SO, Cohen DJ, Weissman NJ, Stone GW, COAPT Investigators. 3-Year outcomes of transcatheter mitral valve repair in patients with heart failure. *J Am Coll Cardiol* 2021;77:1029_1040.
261. Giustino G, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Grayburn PA, Kapadia SR, Cohen DJ, Kotinkaduwa LN, Weissman NJ, Mack MJ, Stone GW. NYHA functional classification and outcomes after transcatheter mitral valve repair in heart failure: the COAPT Trial. *JACC Cardiovasc Interv* 2020;13:2317_2328.
262. Malik UI, Ambrosy AP, Ku IA, Mishell JM, Kar S, Lim DS, Whisenant BK, Cohen DJ, Arnold SV, Kotinkaduwa LN, Lindenfeld J, Abraham WT, Mack MJ, Stone GW. Baseline functional capacity and transcatheter mitral valve repair in heart failure with secondary mitral regurgitation. *JACC Cardiovasc Interv* 2020;13:2331_2341.
263. Kosmidou I, Lindenfeld J, Abraham WT, Kar S, Lim DS, Mishell JM, WhisenantBK, Kipperman RM, Boudoulas KD, Redfors B, Shahim B, Zhang Z, Mack MJ, Stone GW. Transcatheter mitral valve repair in patients with and without cardiac resynchronization therapy: the COAPT Trial. *Circ Heart Fail* 2020;13:e007293.
264. Giudicessi JR, Ackerman MJ. Exercise testing oversights underlie missed and delayed diagnosis of catecholaminergic polymorphic ventricular tachycardia in young sudden cardiac arrest survivors. *Heart Rhythm* 2019;16:1232–1239.
265. Roston TM, Kallas D, Davies B, Franciosi S, De Souza AM, Laksman ZW, et al. Burst exercise testing can unmask arrhythmias in patients with incompletely penetrant catecholaminergic polymorphic ventricular tachycardia. *JACC Clin Electrophysiol* 2021;7:437–441.
266. Basso C, Iliceto S, Thiene G, Perazzolo Marra M. Mitral valve prolapse, ventricular arrhythmias, and sudden death. *Circulation* 2019;140:952–964.
267. Churet M, Luttoo K, Hocini M, Haïssaguerre M, Sacher F, Duchateau J. Diagnostic reproducibility of epinephrine drug challenge interpretation in suspected long QT syndrome. *J Cardiovasc Electrophysiol* 2019;30:896–901.
268. Adler A, Novelli V, Amin AS, Abiusi E, Care M, Nannenberg EA, et al. An international, multicentered, evidence-based reappraisal of genes reported to cause congenital long QT syndrome. *Circulation* 2020;141:418–428.
269. Sirico F, Fernando F, Di Paolo F, Adami PE, Signorello MG, Sannino G, Bianco A, Cerrone A, Baiocco V, Filippi N, Ferrari U, Tuzi M, Nurzynska D, Di Meglio F, Castaldo C, D'Ascenzi F, Montagnani S, Biffi A. Exercise stress test in apparently healthy individuals where to place the finish line? The Ferrari corporate wellness programme experience. *Eur J Prev Cardiol* 2019;26:731738. 233.
270. Borjesson M, Dellborg M, Niebauer J, LaGerche A, Schmied C, Solberg EE, Halle M, Adami E, Biffi A, Carre F, Caselli S, Papadakis M, Pressler A, Rasmusen H, Serratos L, Sharma S, van Buuren F, Pelliccia A. Recommendations for participation in leisure time or competitive sports in athletes-patients with coronary artery disease: a position statement from the Sports Cardiology Section of the European Association of Preventive Cardiology (EAPC). *Eur Heart J* 2019;40:1318.
271. Long L, Mordi IR, Bridges C, Sagar VA, Davies EJ, Coats AJ, Dalal H, Rees K, Singh SJ, Taylor RS. Exercise-based cardiac rehabilitation for adults with heart failure. *Cochrane Database Syst Rev* 2019;1:CD003331.
272. Taylor RS, Walker S, Smart NA, Piepoli MF, Warren FC, Ciani O, Whellan D, O'Connor C, Keteyian SJ, Coats A, Davos CH, Dalal HM, Dracup K, Evangelista LS, Jolly K, Myers J, Nilsson BB, Passino C, Witham MD, Yeh GY. Impact of exercise rehabilitation on exercise capacity and quality-of-life in heart failure: individual participant meta-analysis. *J Am Coll Cardiol* 2019;73:14301443.
273. Мікробіологія з основами імунології: підручник / В.В. Данилейченко, Й.М. Федечко,

- О.П. Корнійчук, І.І. Солонинко. — 3-є видання.-«Медицина», 2020.- 376с.ISBN: 978-617-505-810-7
274. Ширококов В.П., Климнюк С.І. Мікробіологія, вірусологія та імунологія в запитаннях і відповідях: навч. посіб. / [Ширококов В.П. Климнюк С.І., Корнійчук О.П. та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 564 с.
275. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. — 2-е видання.-«Медицина», 2019.- 320 с
276. Ширококов В.П., Климнюк С.І. Практична мікробіологія: навчальний посібник / [Климнюк С.І., Ситник І.О., Ширококов В.П. та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 576 с.
277. Клінічна імунологія та алергологія: навчальний посібник (ВНЗ III—IV р. а.) / В.В. Чоп'як, Г.О. Потьомкіна, А.М. Гаврилюк та ін. 2017.-с. 224
278. Актуальні питання алергології в практиці сімейного лікаря. Навчальний посібник для лікарів – інтернів і лікарів слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. За редакцією академіка НАМН України, професора Вороненко Ю.В., проф. Шекери О.Г., проф. Кузнецової Л.В. – К.:Видавець Заславський О.Ю., 2016. – 324 с. (Серія «Сімейна медицина»).
279. Імунологія. - Національний підручник за загальною редакцією Кузнецової Л.В., Бабаджана В.Д., Літуса В.І. – Київ. - 2015. - 584 с.
280. Медицинская микробиология, вирусология, иммунология/Под ред. В.П.Ширококов. Винниця, Нова книга, 2015.-896с. ISBN-13.978-966-382-200-6
281. Наказ МОЗ України від 30.12.2015 № 916 «Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».
282. Біловол О.М., Кравчун П.Г., Бабаджан В.Д. та ін. Клінічна імунологія та алергологія. – Х.: «Гриф», 2011.- 550 с. ISBN 978-966-8820-09-0.
283. Наказ МОЗ України №626 від 08.10.2007. «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим з імунними захворюваннями».
284. Клінічна імунологія та алергологія» підручник за ред. проф. Г.М. Дранніка.-К.:Здоров'я, 2006.-888 с.
285. Казмірчук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія та алергологія.- Вінниця: НОВА КНИГА.-2006.-528 с.
286. Андрейчин М.А., Чоп'як В.В., Господарський І.Я. Клінічна імунологія та алергологія / Тернопіль: Укрмедкнига.-2004.-370 с.

Допоміжна література:

1. Віничук С.М., Прокопів М.М. Гострий ішемічний інсульт. – Київ: Наукова думка. – 2006. – 286с.
2. Рентгендіагностика, під ред. В. І. Мілька. – Вінниця:Нова книга. – 2005. – 345с.
3. Allan H Ropper. Adams and Victor's principles of neurology / Allan H Ropper; Martin A Samuels; Joshua Klein; Sashank Prasad // New York: McGraw-Hill Education. – 2019. – 1653 p.
4. Jose Biller. Practical Neurology 5th Edition / Jose Biller // Published by: Wolters Kluwer. – 2017. – 962 p.
5. King K. Holmes, Stefano Bertozzi, Barry R. Bloom, Prabhat Jha. Disease control priorities • Third edition. Major Infectious Diseases.-vol. 6.-2017,-509p.
6. Sathiji Nageshwaran. Drugs in Neurology / Sathiji Nageshwaran, David Ledingham, Heather
7. C. Wilson, Anthony Dickenson // Publisher: Oxford University Press. – 2017. – 680 p.
8. Epilepsia, 58(4):512–521, 2017. ILAE classification of the epilepsies: Position paper of the ILAE Commission for Classification and Terminology.
9. Paul Brazis. Localization in Clinical Neurology Seventh Edition / Paul Brazis, Joseph C. Masdeu, José Biller // Publisher: Lippincott Williams & Wilkins (LWW). – 2016. – 724 p.
10. Ali A. Asadi-Pooya. Antiepileptic Drugs. A Clinician's Manual 2nd Edition / Ali A. Asadi-Pooya, Michael R. Sperling // Publisher: Oxford University Press. – 2016. – 304 p.
11. Oxford textbook of Neuromuscular disorders. Edited by David Hilton- Jones, Martin R.

Turner, 2014.

12. Netter's neurology. ISBN: 978-1-4377-0273-6 Copyright © 2012 by Saunders, an imprint of Elsevier Inc.- 734p.
13. Анатомо-фізіологічні дані, патологія і методика дослідження вегетативної нервової системи: методичні рекомендації для здобувачів освіти IV курсу медичного факультету / Укладачі: Т.С. Міщенко, І.К. Волошин-Гапонов, М.В. Савіна, І.Б. Савицька, Меркулова О. Ю. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. - 40 с.
14. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи: методичні рекомендації для здобувачів освіти IV курсу медичного факультету / Укладачі: Т.С. Міщенко, В.М. Міщенко, М.В. Савіна, І.Б. Савицька, О. Ю. Меркулова, Д.В. Лебединець. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. - 40 с.
15. Черепні нерви: методичні рекомендації для здобувачів освіти IV курсу медичного факультету / Укладачі: Міщенко Т.С., Савицька І.Б., Савіна М.В., Меркулова О. Ю., Лебединець Д.В. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. - 40 с.
16. Сиволап В.Д. Клінічна оцінка результатів інструментальних досліджень в кардіології. Навчально-методичний посібник. / В. Д. Сиволап, В. Х. Каленський, Д. А. Лашкул, О. П. Бондаренко. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. – 105 с.
17. Актуальні питання серцево-судинних хвороб у практиці сімейного лікаря / Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Долженко М.М. та співав. - Видавництво «Заславський». – 2016, 412 с.
18. Рекомендації Української асоціації кардіологів, Української асоціації ендокринних хірургів, асоціації нефрологів України з диференційної діагностики артеріальних гіпертензій // Артеріальна гіпертензія. – 2014. – №3. – С. 64–93.
19. Методи дослідження в гематології : навчальний посібник. / І. О. Дудченко, Г. А. Фадєєва, В. В. Качковська, О. В. Орловський ; за заг. ред. проф. Л. Н. Приступи. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 55 с
20. Наказ МОЗ України № 164 від 03.03.2016 «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Кардіологія».
21. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 613 від 03.09.2014)
22. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 943 від 31.10.2013)
23. Клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на цирози печінки (Наказ Міністерства
24. охорони здоров'я України № 271 від від 13.06.2005)
25. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та
26. медичної реабілітації «Хронічний панкреатит» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 638 від 10.09.2014)
27. Наказ МОЗ України № 676 від 12.10.2006 Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Ревматологія».
28. Наказ МОЗ України № 128 від 19.03.2007 «Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Пульмонологія».
29. Наказ МОЗ України № 647 від 30.06.2010 "Про затвердження клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим зі спеціальності "Гематологія".
30. Наказ МОЗ України від 11.05.2011 р. №280/44 «Про затвердження стандарту та уніфікованих клінічних протоколів надання медичної допомоги зі спеціальності "Нефрологія".
31. Наказ МОЗ України від 23.05.2011 р. №816 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги на засадах доказової медицини. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги «Ішемічна хвороба серця: стабільна стенокардія напруги. Первинна медична допомога».

32. Наказ МОЗ України від 24.05.2012 р. №384 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при артеріальній гіпертензії». Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Артеріальна гіпертензія».
33. Наказ МОЗ України від 27 червня 2013 р. № 555 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному обструктивному захворюванні легень». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Хронічне обструктивне захворювання легені».
34. Наказ МОЗ України від 08 жовтня 2013 р. № 868 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при бронхіальній астмі». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Бронхіальна астма».
35. Наказ МОЗ України від 15 січня 2014 р. № 34 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Гіпертонічний криз», ««Раптова серцева смерть», «Гостра дихальна недостатність», «Гіповолемічний шок», «Гострі отруєння», «Тромбоемболія легеневої артерії».
36. Наказ МОЗ України від 11.04.2014 р. № 263 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ревматоїдному артриті». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Ревматоїдний артрит».
37. Наказ МОЗ України від 02.07.2014 р. № 455. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Гострий коронарний синдром з елевацією сегмента ST».
38. Наказ МОЗ України від 03.09.2014 р. № 613 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при пептичній виразці шлунка та дванадцятипалої кишки». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки у дорослих».
39. Наказ МОЗ України від 10.09.2014 р. № 638 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному панкреатиті». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Хронічний панкреатит».
40. Наказ МОЗ України від 06.11.2014 р. №826 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічних неінфекційних гепатитах». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Алкогольний гепатит». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аутоімунний гепатит». Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Неалкогольний стеатогепатит».
41. Хвороби крові та кровотворних органів: навч. посіб. / Л. П. Кузнєцова, Т. В. Богослав, Ю. І. Решетілов, С. М. Дмитрієва, О. О. Кравченко. – Запоріжжя: ЗМАПО, 2018. – 123 с.
42. Лекції з гематології / П.М. Перехрестенко, Л.М. Ісакова, Н.М. Третяк, Д.А. Лисенко, С.В. Бондарчук. – К.: Нора-прінт, 2005. – 128 с.
43. Клініко-діагностичне значення імунологічних тестів при ревматичних хворобах. Навчальний посібник. За ред. В.М. Коваленка, Н.М. Шуби – Видавництво ТОВ «Прометей», 2017. – 105 с.
44. Іванов Д. Д., Корж О.М. Нефрологія в практиці сімейного лікаря. (Посібник). Донецьк: Видавець Заславський О.Ю.,2014.-520с. 45.

45. KDIGO 2021 Clinical Practice Guideline for the Management of Glomerular Diseases. *Kidney Int.* 2021. 100(4S). S1-S276
46. Клінічна імунологія та алергологія / За ред. проф. Чоп'яка В. В. — Львів, 2016. — 824 с.
47. Chopyak V. V., Lishchuk-Yakymovych Kh. O., Hayevska V. Yu. *Clinical immunology and allergology (The textbook for the 5th year students of Medical Faculties)*. — Львів, 2015. — 208 с.
48. Лекції з клінічної імунології та алергології для практичних лікарів (частина II — вибрані питання клінічної імунології та алергології / За ред. проф. Чоп'яка В. В. — Львів, 2014. — 623 с.
49. Чоп'як В. Лекції з клінічної імунології та алергології для практичних лікарів (цикл лекцій — частина третя). — Львів, 2013. — 350 с.
50. Лаповець Л.Є., Луцик Б.Д. *Лабораторна імунологія* / Київ.- 2004.-173
51. Бажора Ю.І. «Клінічна імунологія»- Одеса, Одеський державний медичний університет.-2000.-384 с.
52. Кімакович В.Й., Чоп'як В.В, Бродик О.В. *Імунна система шлунково-кишкового тракту в нормі та патології* / Тернопіль: Укрмедкнига.-1999.-99 с.
53. Golab J., Jakobisiak M., Lasek W., Stoklosa T. *Immunologia* / Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN.-2007.-511 p.
54. Kokot F., Kokot S. *Badania laboratoryjne (zakres norm i interpretacja)*/ Warszawa: Wydawnictwo lekarskie PZWL.-2005.- 280 p.
55. Lasek W. *Immunologia (repetitorium)*/ Warszawa:Wydawnictwo naukowe PWN.-2000.-193 p. 2. Lasek W. *Immunologia (podstawowe zagadnienia i aktualnosci)* / Warszawa:Wydawnictwo naukowe PWN.-2005.-222 p.
56. Sigal H.L., Ron Y. *Immunology and inflammation (basic mechanisms and clinical consequences)* / Printed in the USA by McGraw-Hill Inc.-1994.-805 p.

Інформаційні ресурси

1. Medicine.karazin.ua
2. Nevrologi.com.ua
3. Neurology.com.ua
4. <http://www.mif-ua.com/archive/mezhdunarodnyij-nevrologicheskij-zhurnal/numbers>
5. <http://neuronews.com.ua>
6. Medscape.com
7. Uptodate.com
8. <https://periodicals.karazin.ua/pnmp>
9. <https://uvnnpn.com.ua/>
10. ukrneuroj.com.ua
11. <http://www-library.univer.kharkov.ua>
12. <http://www.springer.com>
13. Сайт МОЗ України: www.moz.gov.ua
14. PubMed <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>
15. Центр тестування при Міністерстві охорони здоров'я України www.testcentr.org.ua
16. Державний Експертний Центр МОЗ України www.dec.gov.ua
17. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського service@nbuv.gov.ua
18. Сайт Європейського офісу ВООЗ <http://www.euro.who.int>
19. <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines>
20. www.aidsalliance.org.ua, office@aidalliance.org.ua
21. www.med-info.net.ua
22. <http://www.euro.who.int>
23. <http://www.kmu.gov.ua>
24. http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf
25. Сайт МОЗ України: www.mon.gov.ua

Критерії оцінювання вступного випробування

Програмою передбачено складання здобувачами вступного фахового іспиту зі спеціальності та захист дослідницької пропозиції за темою майбутнього дисертаційного дослідження.

Екзаменаційний білет складається з трьох питань. Кожне питання оцінюється до 60 балів і 2 додаткові питання - до 10 балів за кожне питання ($3 \times 60 + 2 \times 10 = 180 + 20 = 200$). Оцінювання проходить за 6 критеріями, кожний з яких має максимум 10 балів. Таким чином, максимально можлива оцінка за екзамен, відповідно до критеріїв, складає 200 балів.

Критерії оцінювання кожного питання екзаменаційного білету вступного іспиту зі спеціальності

60-48 балів	Відповідь правильна, повна, довершена, обґрунтована, достовірна, точна, не викликає сумнівів у членів комісії.
47-34 балів	відповідь правильна, достовірна з незначними неточностями, не викликає сумнівів у членів комісії.
33-20 балів	відповідь у цілому правильна, проте із значною кількістю помилок, неповна, неточна, недовершена, незакінчена, необґрунтована, викликає уточнюючі запитання у членів комісії.
19-6 балів	Відповідь є фрагментарною, допущені значні похибки й неточності у логіці викладу матеріалу, власні висновки відсутні.
5-1 балів	відповідь є фрагментарною, неправильною, недостовірною; відсутня логіка викладу матеріалу та власні висновки.
0 балів	Відповідь відсутня

Критерії оцінювання додаткового питання за 10-ти бальною шкалою

<i>Високий рівень</i> 10 балів	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
<i>Середній рівень</i> 6-8 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
<i>Низький рівень</i> 1-5 бали	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.

Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.
--	--

Критерії оцінювання дослідницької пропозиції

Дослідницька пропозиція – це науковий текст обсягом до 15 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження. Дослідницька пропозиція має містити:

назву дослідження, анотацію дослідження (до 500 слів викладу проблеми та запропонованих шляхів її розв'язання з ключовими словами), загальний опис дослідження (актуальність обраної теми, обґрунтування наукової новизни, теоретична значущість, мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження, очікувані результати, аналітичний огляд наукових праць за темою дослідження, методологія та методи дослідження, план реалізації дослідження, список літератури (від 20 позицій).

Вимоги до дослідницьких пропозицій розроблені відповідно до особливостей спеціальності 222 "Медицина" за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Оцінювання дослідницької пропозиції з її презентацією відбуватиметься як його складова вступних випробувань.

Максимально можлива оцінка за дослідницьку пропозицію, відповідно до критеріїв, складає 200 балів.

№ з/п	Критерії оцінки	Кількість балів
1	Заявлена здобувачем наукова проблема є актуальною і має практичне значення	20
2	У дослідницькій пропозиції представлено ґрунтовний та всебічний огляд наявних медичних досліджень та проаналізовано ідеї, пов'язані з заявленою проблемою	40
3	Здобувачем продемонструвано спроможність формулювати власні аргументовані гіпотези, визначати перспективи теми та робити власні аргументовані висновки	40
4	Здобувачем представлено нові аспекти у дослідженні проблеми або запропоновано нові методи дослідження, що підкреслює своєрідність майбутнього дисертаційного дослідження. Текст дослідницької пропозиції містить усі необхідні компоненти та змістові частини	40

5	Заявлені у дослідницькій пропозиції положення не повторюються і не суперечать одне одному	20
6	У дослідницькій пропозиції грамотно представлено елементи програми соціологічного дослідження з заявленої теми	40
	Разом	200

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів із вступного іспиту складає не менше *100 балів*.

Голова предметної комісії,
доктор медичних наук, професор

Тетяна ТИХОНОВА

Затверджено на засіданні Приймальної комісії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол № 03 від 03 квітня 2023 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ